

Załącznik nr 2

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: finanse i rachunkowość

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Jana
Kochanowskiego w Kielcach

Data przeprowadzenia wizytacji: 30.11-1.12.2023 r.

Warszawa, 2023 r.

(rok opracowania raportu)

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
-	23
-	23
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	32
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	35
-	38
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	38
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	41
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	43
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	45
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	46
Zalecenia	49
5. Załączniki:	50

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	50
1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742);	50
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);	50
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).	50
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);	50
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.);	50
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).	50
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;	50
8. Uchwała nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.	50
9. Uchwała nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.	50
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	50
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	56
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	56
Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych	64
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	80
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	80
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego	85

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyna, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Małgorzata Porada-Rochoń, ekspert PKA
2. dr hab. Wawrzyniec Michalczyk, ekspert PKA
3. Łukasz Janiszewski, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Tomasz Maurek, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. Patryk Lisiecki, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość, prowadzonym na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024. Ocena programowa została przeprowadzona po raz kolejny w następstwie oceny pozytywnej wyrażonej w uchwale nr 244/2018 Prezydium PKA z dnia 7 czerwca 2018 r. Wizytacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, z przedstawicielami Samorządu Studenckiego i studenckiego ruchu naukowego, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, publiczny dostęp do informacji oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej, wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi i wstępne wnioski, o których przewodnicząca zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	Finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	Ekonomia i finanse (51%) Nauki o zarządzaniu i jakości (49%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6 miesięcy/ 960 godz. / 32 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Finanse i rachunkowość przedsiębiorstw Finanse i rachunkowość jednostek sektora publicznego	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	115	154
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁴	2293 godz.	1278 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	123 ECTS	83 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	105 ECTS (finanse i rachunkowość przedsiębiorstw)	105 ECTS (finanse i rachunkowość przedsiębiorstw)
	107 ECTS (finanse i rachunkowość jednostek sektora publicznego)	107 ECTS (finanse i rachunkowość jednostek sektora publicznego)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	59 ECTS	59 ECTS

Nazwa kierunku studiów	Finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	Ekonomia i finanse (87,5%) Nauki o zarządzaniu i jakości (10%) Nauki prawne (2,5%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	3 miesiące/ 350 godz. / 13 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa Audyt podatkowy i finansowy	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	27	62

⁵W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1416 godz.	840 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	67 ECTS	45 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	78 ECTS (rachunkowość i sprawozdawczość finansowa) 76 ECTS (audyt podatkowy i finansowy)	78 ECTS (rachunkowość i sprawozdawczość finansowa) 76 ECTS (audyt podatkowy i finansowy)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	61 ECTS	61 ECTS

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Realizowane obecnie programy studiów na kierunku finanse i rachunkowość zostały dostosowane do wymogów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i wdrożone do realizacji od cyklu kształcenia rozpoczętego w roku akademickim 2019/2020 dla studiów pierwszego stopnia. Ostatnia modyfikacja programu studiów miała miejsce od roku akademickiego 2022/2023 dla studiów pierwszego stopnia oraz od 2020/2021 uruchomiono studia drugiego stopnia.

Koncepcja i cele kształcenia kierunku finanse i rachunkowość podporządkowane są realizacji przyjętej misji i realizują strategię UJK (Uchwała Senatu UJK nr 1/2021 z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia misji i strategii rozwoju Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach). Zadania te realizowane są na poziomie Wydziału Prawa i Nauk Społecznych UJK oraz na poziomie Katedry Ekonomii i Finansów.

Oferta dydaktyczna tworzy (zgodnie z założeniami strategicznymi i misją Uczelni) warunki do rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy. Oferta programowa kierunku realizuje cel zasadniczy strategii to jest dostosowanie do potrzeb rynku pracy i jednocześnie uwzględniając zainteresowania i preferencje kandydatów. Cel ten jest realizowany poprzez dobór treści kształcenia kierunkowego, poprzez oferowane ścieżki specjalizacyjne oraz propozycję modułów fakultatywnych, które są wynikiem zgłaszanego zapotrzebowania rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego, dobór kadry o wysokich kwalifikacjach naukowych oraz z doświadczeniem praktycznym, jak również poprzez

monitorowanie potrzeb pracodawców w regionie. Koncepcja kształcenia uwzględnia cele polityki jakości, które zakładają dążenie do systematycznej poprawy poziomu kształcenia, a ich realizacja jest wspomagana wewnętrznym systemem zapewniania jakości kształcenia. Zadania wynikające ze strategii umiędzynarodowienia, które są realizowane w ramach ocenianego kierunku to m.in. zestaw przedmiotów prowadzonych w języku angielskim, zwiększenie międzynarodowej mobilności studentów i pracowników Wydziału w ramach programu Erasmus+, promowanie oferty dydaktycznej umożliwiającej podejmowanie studiów przez obcokrajowców. Studenci w zakresie przyjętego celu operacyjnego: *Rozwijanie aktywności naukowej, artystycznej, społecznej i sportowej studentów* są angażowani w realizację projektów badawczych, których rezultatem są: artykuły naukowe, granty czy udział w konferencjach naukowych.

Koncepcja programu studiów i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości (studia I stopnia) oraz dodatkowo nauki prawne w przypadku studiów II stopnia. Głównym celem kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość w ramach studiów pierwszego stopnia jest ukształtowanie sylwetki absolwenta posiadającego określony zasób wiedzy z zakresu: analizy zjawisk i procesów gospodarczych w wymiarze mikro i makroekonomicznym, a także oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw i jednostek sektora publicznego. Na drugim stopniu studiów absolwent będzie posiadał pogłębioną wiedzę na temat pojęć związanych z finansami przedsiębiorstw, pośrednictwem finansowym czy rynkami finansowymi. Koncepcja kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość zakłada przygotowanie absolwenta do wykonywania zawodu, np. głównego księgowego, samodzielnego księgowego, kierownika (właściciela) biura rachunkowego, kierownika działu finansowego, dyrektora finansowego, audytora wewnętrznego lub biegłego rewidenta po zdobyciu dodatkowych uprawnień. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku.

Koncepcja kształcenia zakłada specjalności, które odpowiadają na potrzeby regionalnego rynku pracy - na studiach I stopnia: finanse i rachunkowość przedsiębiorstw, finanse i rachunkowość jednostek sektora publicznego oraz na studiach II stopnia: rachunkowość i sprawozdawczość finansowa, audyt podatkowy i finansowy. W programie studiów I i II stopnia są obecne moduły bazujące na technologiach informatycznych, np. oprogramowanie w zakresie finansów Financial Lab, co wskazuje na dostosowanie programu kształcenia do wymogów lokalnego rynku pracy.

Kadra i studenci biorą udział w doskonaleniu koncepcji kształcenia poprzez prace w gremiach budujących koncepcję kształcenia. Zauważalny jest również wpływ interesariuszy zewnętrznych przy tworzeniu programu studiów. Podjęta współpraca z otoczeniem gospodarczym i społecznym rozwija się w szczególności przy projektowaniu nowych specjalności i organizacji praktyk zawodowych.

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość. Formą kształcenia na odległość stosowaną na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość są zajęcia prowadzone w trybie e-learningu. Zajęcia te są realizowane na platformie e-learningowej (<https://platforma.ujk.edu.pl>). Możliwość kształcenia na odległość daje również wykorzystanie Wirtualnej Uczelni (WU), Microsoft 365 (Teams, Forms) czy dostępu do czasopism online oraz zasobów wewnętrznych UJK.

Efekty uczenia się określone dla ocenianego kierunku są w dostatecznym stopniu zgodne z przyjętą koncepcją i celami kształcenia, a także z profilem praktycznym. Przejawem tego jest ich ukierunkowanie na wiedzę i umiejętności z zakresu finansów i rachunkowości, a także wskazanie znajomości zagadnień z innych obszarów nauk społecznych, które absolwent wykorzysta w pracy zawodowej. Uwzględniają

one w niewielkim zakresie również kontekst międzynarodowy („zna współzależności między organizacjami w skali krajowej, międzynarodowej i międzykulturowej”, „potrafi zastosować międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej”). Są mocno osadzone w praktyce gospodarczej (np. „posiada wiedzę z zakresu rozpoznawania zjawisk gospodarczych, odpowiedniego ich grupowania i prezentowania oraz wiedzę dotyczącą możliwości praktycznego wykorzystania tych informacji”, „posiada umiejętność rozumienia, analizowania i praktycznej oceny zjawisk społecznych i gospodarczych w finansach i rachunkowości”, „identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu w zakresie finansów i rachunkowości”). Ich osiągnięcie pozwala na właściwy poziom specjalizacji i przygotowanie do pracy w zawodzie oraz realizację celu założonego dla kształcenia na kierunku, czyli nie tylko uzyskania wiedzy w zakresie analizy zjawisk i procesów gospodarczych w wymiarze mikro- i makroekonomicznym, ale także oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw i jednostek sektora publicznego. O zgodności efektów uczenia się z koncepcją kształcenia świadczy uwzględnienie takich umiejętności, jak analizowanie przyczyn i przebiegu konkretnych procesów oraz zjawisk społecznych, posługiwanie się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami w celu praktycznego rozwiązania konkretnego zadania, analizowanie rozwiązań konkretnych problemów i proponowanie w tym zakresie odpowiednich praktycznych rozstrzygnięć itp. Błędem jest natomiast niedostateczne zróżnicowanie efektów uczenia się dla pierwszego i drugiego stopnia studiów; niektóre z nich są tożsame (FiR1P_U04 i FiR2P_U08, FiR1P_U13 i FiR2P_U22, FiR1P_U15 i FiR2P_U02, FiR1P_K02 i FiR2P_K04). Takie podejście jest nieprawidłowe, bowiem wskazuje, że absolwent studiów pierwszego stopnia podejmując kształcenie na studiach drugiego stopnia ma realizować część efektów uczenia się ponownie.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały przypisane do odpowiednich charakterystyk poziomu szóstego i siódmego Polskiej Ramy Kwalifikacji i są w znacznej części z nimi zgodne. Określone w ramach efektów uczenia się w zakresie wiedzy perspektywa poznawcza i zależności uwzględniają w odpowiednim zakresie kontekst cywilizacyjny i zawodowy. Błędem jest jednak przeważający brak wskazania w ich przypadku właściwego poziomu pojmowania wiedzy. Charakterystyki wskazane w przepisach wymagają, by na studiach pierwszego stopnia wiedza miała charakter zaawansowany, a drugiego – pogłębiony; tymczasem w efektach kierunkowych brak jest takiego rozróżnienia lub wskazanie ma charakter nieprawidłowy (np. FiR1P_W01 czy FiR2P_W01). Użyta jest również nieaktualna nomenklatura dotycząca dziedzin nauk („nauki ekonomiczne”); w wielu miejscach brakuje jednoznacznego odniesienia do dyscypliny wiodącej dla kierunku (ekonomia i finanse). Rekomenduje się uaktualnienie sformułowania efektów uczenia się pod tym kątem. W efektach uczenia się w zakresie wiedzy brak jest konsekwencji w uwzględnieniu nie tylko samego jej posiadania, czyli znajomości zagadnień, ale również ich rozumienia („zna i rozumie”). Efekty uczenia się w obszarze umiejętności stanowią z kolei właściwą nadbudowę i rozwinięcie charakterystyk określonych przez PRK – z jednym wyjątkiem: na studiach pierwszego stopnia zbyt mały nacisk położony jest na umiejętność brania udziału w debacie, przedstawianie i ocenianie różnych opinii i stanowisk i dyskusowanie o nich. Rekomenduje się w związku z tym uzupełnienie kierunkowych efektów uczenia się o ten aspekt.

Efekty uczenia się osiąmane w ramach poszczególnych zajęć odpowiadają w przeważającej mierze efektom kierunkowym. W sylabusach (kartach przedmiotu) wskazane są efekty, które realizowane są w ramach konkretnych zajęć, oraz ich powiązanie z efektami kierunkowymi. Zdecydowana większość efektów kierunkowych, z nielicznymi wyjątkami (np. FiR1P_U20 czy FiR2P_U10, co może wynikać z błędów w sylabusach, lub FiR2P_W12 czy FiR2P_W14), realizowana jest w ramach co najmniej paru, a częstokroć i parunastu przedmiotów. Efektów dla zajęć jest zazwyczaj kilka (średnio 7-8), co należy

ocenić pozytywnie w kontekście precyzji i jasności ich sformułowania. Jednak w niektórych sylabusach liczba formułowanych efektów uczenia się jest już zbyt mała, np. w przypadku *rachunkowości zarządczej, rachunkowości międzynarodowej, zarządzania finansami przedsiębiorstw, rachunku kosztów, filozofii*, gdzie sformułowano jedynie trzy takie efekty. Występują też zajęcia z błędnie określonymi efektami uczenia się (*planowanie i metody oceny inwestycji*). Rekomenduje się zatem ich korektę i uzupełnienie. Niemniej jednak, sposób określenia efektów dla zajęć należy uznać zasadniczo za prawidłowy: w odpowiedni sposób wyważono efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności, w tym o charakterze praktycznym.

Efekty uczenia się – zarówno kierunkowe, jak i wskazane w ramach poszczególnych zajęć – są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Nacisk jest tu położony przede wszystkim na subdyscyplinę finansów i rachunkowości, co jest zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku i jego celem. Odpowiadają również stanowi praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Deklarowany przez Uczelnię udział dyscypliny wiodącej (51%) w uzyskiwanych punktach ECTS na studiach pierwszego stopnia nie koresponduje jednak z udziałem wiedzy z zakresu ekonomii i finansów i jej zastosowań, wynikającym ze sposobu sformułowania kierunkowych efektów uczenia się i efektów określonych w ramach zajęć. Udział ten, zależnie od przyjętego podejścia, także w oparciu o treści programowe poszczególnych przedmiotów, należy oszacować na poziomie ok. 70-80%. Kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się uwzględniają umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla finansów i rachunkowości, takie jak np. ustalanie typu i ewidencjonowanie operacji gospodarczych, sporządzanie sprawozdań, planowanie i kontrola finansowa, analiza i ocena ryzyka. Studenci są kształceni w takich obszarach, jak rozwiązywanie konkretnych problemów z zakresu finansów i rachunkowości, funkcjonowanie organizacji, interpretowanie i stosowanie przepisów, podejmowanie decyzji, przygotowywanie prac pisemnych i wystąpień ustnych, komunikowanie się, praca w zespole itp. Wymagane efekty uczenia się osiągane są również podczas praktyk. Absolwent kierunku umie posługiwać się językiem obcym na wymaganym poziomie, tj. B2 dla studiów pierwszego stopnia i B2+ – dla stopnia drugiego.

Założone efekty uczenia się są sformułowane zasadniczo w sposób jednoznaczny, a ich osiągnięcie jest możliwe przy odpowiednim dla studiów wyższych nakładzie pracy i wysiłku studenta, po zrealizowaniu programu studiów, również uwzględniając ewentualną indywidualizację ścieżki kształcenia i dobór przedmiotów w dopuszczalnym zakresie. Taki sposób ich przyjęcia i sformułowania pozwala na wykreowanie systemu ich weryfikacji, w szczególności poprzez prace kontrolne. Sposób sformułowania kierunkowych efektów uczenia się jest jednak miejscami zbyt szczegółowy i zawiły, co w połączeniu z ich relatywnie dużą liczbą utrudnia ich percepcję. Na studiach pierwszego stopnia określono 43 efekty uczenia się, a drugiego – 44. Podobne nadmierne złożenie i skomplikowanie jest charakterystyczne dla niektórych przedmiotowych efektów uczenia się, np. w przypadku *prawa gospodarczego, ryzyka finansowego, filozofii w biznesie, zaawansowanej rachunkowości zarządczej, zaawansowanej rachunkowości finansowej, zaawansowanego prawa gospodarczego, historii myśli ekonomicznej*. Rekomenduje się zatem weryfikację efektów uczenia się pod kątem jasności i jednoznaczności sformułowania oraz możliwości ich agregacji. Niektóre efekty kierunkowe są na tyle zbieżne, że można by je z powodzeniem połączyć w jeden, co zwiększyłoby poziom ich przejrzystości i wyeliminowałoby powtarzające się obszary wspólne (np. FiR1P_U10 „Potrafi przygotować typowe prace pisemne w zakresie finansów i rachunkowości, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł pochodzenia informacji” i FiR1P_U11

„Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w zakresie finansów i rachunkowości, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł pochodzenia materiałów” czy FiR1P_U04 „Posiada umiejętność ustalania typu operacji gospodarczej i właściwej jej ewidencji (...)” i FiR1P_U15 „(...) umie zaewidencjonować operacje gospodarcze” itp.). Dodatkowym argumentem za takim rozwiązaniem jest występowanie efektów kierunkowych realizowanych wyłącznie na jednych zajęciach.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Efekty uczenia się na kierunku są w dużej mierze zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz są adekwatne dla profilu praktycznego. Ich zgodność z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji budzi jednak zastrzeżenia. Są specyficzne, choć w przypadku niektórych zajęć, sformułowane w sposób zbyt zwężły i ogólny. Są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny wiodącej i pozostałych dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Uwzględniają w szczególności umiejętności praktyczne, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku finanse i rachunkowość. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia oraz sformułowane je w przeważającej mierze w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Podstawę do zaproponowania oceny „kryterium spełnione częściowo” stanowią następujące nieprawidłowości:

1. Występowanie tożsamyh efektów uczenia się na pierwszym i drugim stopniu studiów.
2. Brak wskazania lub błędne wskazanie poziomu (zaawansowanego lub pogłębionego) pojmowania wiedzy w ramach efektów uczenia się.
3. Niedostateczne uwzględnienie w kierunkowych efektach uczenia się - dla studiów pierwszego i drugiego stopnia - konieczności rozumienia nabytej wiedzy.
4. Nieprawidłowo zadeklarowany, tj. zbyt niski, procentowy udział liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów wymaganej do ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku.

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Wyeliminować przypadki powtarzania się efektów uczenia się na pierwszym i drugim stopniu studiów.
2. W przypadku efektów uczenia się w zakresie wiedzy wskazać poziom (zaawansowany lub pogłębiony) jej pojmowania.
3. Uwzględnić w efektach uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia konieczność rozumienia nabytej wiedzy.
4. Skorygować procentowy udział liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów wymaganej do ukończenia studiów pierwszego stopnia do poziomu wynikającego ze sposobu sformułowania efektów uczenia się i z treści programowych.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Przedmiotem przeprowadzonej analizy był program studiów dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2022/2023. Treści programowe przekazywane studentom są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się, a także w przeważającej mierze z efektami określonym dla poszczególnych zajęć. Układ realizowanych zajęć na obu stopniach studiów obejmuje w początkowych semestrach przedmioty o charakterze ogólnym, dające fundament do kształcenia zaawansowanego i praktycznego, następnie związane z finansami i rachunkowością, a na końcu – specjalizacyjne, zależne od wybranej grupy zajęć. Na studiach I stopnia do przedmiotów o charakterze ogólnym i bardziej teoretycznym, należą np. *ochrona własności przemysłowej i prawa autorskiego, przedsiębiorczość, metody wspomagania uczenia się, statystyka opisowa, prawo, etyka biznesu, mikroekonomia, matematyka, podstawy zarządzania, prawo gospodarcze, podstawy makroekonomii, polityka gospodarcza, ekonometria, podstawy administracji* itp. Wśród przedmiotów związanych z finansami i rachunkowością są np. *rachunkowość, rachunkowość zaawansowana, rachunkowość zarządcza, controlling, bankowość, rynki finansowe, finanse publiczne, finanse międzynarodowe, rachunek kosztów, menedżerska analiza finansowa* itp. Do specjalizacyjnych zajęć do wyboru – w ramach bloku związanego z finansami i rachunkowością przedsiębiorstw lub bloku dotyczącego finansów i rachunkowości jednostek sektora publicznego – zaliczają się odpowiednio np. *ekonomika i organizacja przedsiębiorstwa, podatki w działalności gospodarczej, rachunkowość w MŚP, rachunkowość podatkowa, rachunkowość międzynarodowa, planowanie i metody oceny inwestycji, finansowanie projektów innowacyjnych* oraz np. *system podatkowy i celny, finanse jednostek samorządu terytorialnego, gospodarka komunalna, rachunkowość budżetowa, audyt wewnętrzny, zamówienia publiczne*. Na studiach drugiego stopnia zajęcia o charakterze ogólnym uwzględniają np. *filozofię w biznesie, rozwój kompetencji osobistych i społecznych, psychologię rozwoju osobistego, zaawansowane prawo gospodarcze, wnioskowanie statystyczne, statystyczną analizę danych*,

prognozowanie i symulację, zarządzanie strategiczne, a związane ściśle z kierunkiem – np. politykę finansową, audyt i usługi audytorskie, zaawansowaną rachunkowość zarządczą, zaawansowaną rachunkowość finansową, struktury portfeli inwestycyjnych, finanse behawioralne itp. W ramach zajęć do wyboru, o charakterze specjalizacyjnym, realizowane są dwa bloki: jeden z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, a drugi – w obszarze audytu podatkowego i finansowego, obejmujące odpowiednio np. inżynierię finansową, rachunkowość podmiotów społecznych, psychologię finansową, konsolidację sprawozdań finansowych, międzynarodowe regulacje rachunkowości oraz np. międzynarodowe standardy rewizji finansowej, międzynarodowe standardy audytu wewnętrznego, kontrolę ryzyka finansowego, ocenę efektywności finansowej, zaawansowaną rachunkowość podatkową. Ścieżka kształcenia realizowana przez studentów zawiera zatem zajęcia uwzględniające wiedzę z zakresu dyscypliny wiodącej dla kierunku, tj. ekonomia i finanse, a także dyscyplin dodatkowych, tj. nauk o zarządzaniu i jakości oraz nauk prawnych. Analiza treści programowych poszczególnych zajęć wykazuje jednak, że znacznie przeważający udział mają na obu stopniach studiów zagadnienia charakterystyczne dla dyscypliny ekonomii i finansów. Rekomenduje się w związku z tym zwiększenie deklarowanego przez Uczelnię udziału dyscypliny wiodącej w punktach ECTS uzyskiwanych na studiach pierwszego stopnia. Treści przekazywane w ramach zajęć w prawidłowy sposób korespondują z normami, zasadami i aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy, właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość.

Analiza sylabusów wykazała, że chociaż treści programowe określone są w sylabusach na odpowiednim stopniu szczegółowości, to w przypadku niektórych zajęć treści te nie są w pełni zgodne z efektami uczenia się dla nich określonymi – są ustalone znacznie szerzej niż wynikałoby to z zakresu sformułowanych efektów uczenia się. Dotyczy to np. *zarządzania finansami przedsiębiorstw, finansów publicznych, matematyki finansowej, rachunku kosztów, rachunkowości zarządczej, controllingu, rachunkowości międzynarodowej, wnioskowania statystycznego*. Zdarza się także, że treści programowe są niespójne względem efektów uczenia się dla zajęć, np. w przypadku *menedżerskiej analizy finansowej, ryzyka finansowego, ubezpieczeń społecznych*. Przykładowo, jeden z efektów uczenia się dla *menedżerskiej analizy finansowej*, to „zna zjawiska mikro i makroekonomiczne gospodarki rynkowej”, tymczasem w treściach programowych nie są wprost ujęte zjawiska makroekonomiczne; w przypadku *ubezpieczeń społecznych* wśród efektów uczenia się jest „charakteryzuje rodzaje umów związanych z zatrudnieniem pracownika”, a w treściach programowych nie ma wzmianki o takich umowach. Rekomenduje się wyeliminowanie tych rozbieżności. Znaczące niedociągnięcie stanowi to, że w przypadku dużej liczby zajęć obejmujących relatywnie szybko zmieniające się treści, literatura zalecana w sylabusach jest w części nieaktualna (wydana ponad dziesięć, czy nawet dwadzieścia lat temu). Dotyczy to w szczególności takich przedmiotów, jak np. *bankowość, prawo gospodarcze, rynki finansowe, finanse międzynarodowe, ubezpieczenia społeczne, e-usługi, bezpieczeństwo danych, rachunkowość podatkowa, ryzyko w działalności gospodarczej, rachunkowość międzynarodowa, strategie podatkowe przedsiębiorstw, finansowanie projektów innowacyjnych, doradztwo podatkowe, prawo finansowe, finansowanie projektów innowacyjnych, informatyka w rachunkowości i finansach, informatyka w rewizji finansowej, fundusze europejskie i sposoby ich pozyskiwania, strategie marketingowe instytucji finansowych, programy komputerowe w rachunkowości i rewizji* itd. Rekomenduje się w związku z tym wdrożyć działania ukierunkowane na systematyczną aktualizację literatury polecaną w sylabusach zajęć. Niemniej jednak, określone dla poszczególnych zajęć treści programowe prezentują odpowiedni poziom specyfiki i są ze sobą związane i komplementarne, tworząc kompleksowy, logicznie skomponowany, nowoczesny i dostosowany do procesów zachodzących w rzeczywistości gospodarczej, program studiów w zakresie finansów i

rachunkowości o profilu praktycznym, uwzględniający szeroki kontekst społeczno-gospodarczy. Zapewniają również realizację wszystkich przyjętych efektów uczenia się.

Program studiów I stopnia realizowany jest w ciągu 6 semestrów. Zgodnie z przedstawionym przez Uczelnię planem studiów i raportem samooceny, na studiach stacjonarnych obejmuje on 3.253 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich (lub innych osób prowadzących zajęcia) i studentów, w tym 960 godz. praktyki zawodowej. W planie studiów do zajęć tego rodzaju zaliczone są: wykład, wykład specjalistyczny, ćwiczenia, laboratorium, konwersatorium, lektorat, praktyki, seminarium, warsztaty, projekt własny, e-learning. Do tego katalogu należałoby zatem włączyć jeszcze inne formy zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela (np. udział w egzaminach i kolokwiach zaliczeniowych) wskazane w sylabusach, obejmujące razem ok. 15 godzin – z uwagi jednak na bardzo mały ich wymiar, mogą zostać pominięte przy analizie. Rekomenduje się jednak ich ujęcie w tabelarycznym planie studiów celem ujednolicenia dokumentacji. Liczba godzin pracy własnej studentów, obejmującej przygotowanie do zajęć, egzaminów, kolokwii, opracowanie prezentacji, zbieranie materiałów itp., wynikająca z planu studiów to 1.475 godzin, co razem daje 4.728 godzin. W przypadku studiów niestacjonarnych 2.238 godzin (w tym 960 godz. praktyki) realizowane jest z bezpośrednim udziałem nauczycieli, 2.428 godzin to praca własna studenta, a ich suma wynosi 4.666 godzin. Całości nakładu pracy studenta przypisano 180 punktów ECTS dla obu trybów studiów. Z kolei liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich (lub innych osób prowadzących zajęcia) i studentów została określona jako: 123 ECTS dla studiów stacjonarnych i 83 ECTS – dla studiów niestacjonarnych. Studia drugiego stopnia trwają 4 semestry. Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów obejmują na studiach stacjonarnych ogółem 1.766 godzin (w tym 350 godz. praktyki), z kolei praca własna studentów odpowiada za 1.318 godzin w procesie nauczania, co razem daje 3.084 godziny. W przypadku studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio: 1.190 godzin, 1.894 godziny i sumarycznie – również 3.084 godziny. Całości nakładu pracy studenta przypisano 120 punktów ECTS. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli została określona jako 67 dla studiów stacjonarnych i 45 – niestacjonarnych. Czas trwania studiów jest we właściwy sposób powiązany z nakładami pracy, które student musi ponieść, aby osiągnąć przyjęte dla kierunku efekty uczenia się. Nakład pracy konieczny do ukończenia studiów jest prawidłowo oszacowany i umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych do zajęć. Rekomenduje się jednak bardziej równomierne rozłożenie punktów ECTS na semestry na studiach pierwszego stopnia. Nakłady pracy niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć, a także dla całego toku studiów, są poprawnie określone, przy zachowaniu zasady, że 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich mają właściwy udział w strukturze godzinowej kształcenia i uzyskiwania punktów ECTS, a także umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się. W przypadku studiów stacjonarnych spełniony jest wymóg, że co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. W przypadku studiów pierwszego stopnia udział ECTS uzyskiwanych w ramach tych zajęć w całkowitej liczbie ECTS wynosi ok. 68%, a drugiego stopnia – ok. 56%. Ponieważ proporcje nakładu pracy przeznaczonego na uzyskiwanie punktów ECTS w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz w wyniku pracy własnej są zróżnicowane w zależności od

specyfikacji poszczególnych zajęć objętych programem studiów, udział ten można by szacować również na odmiennym poziomie, jednak niezależnie od przyjętego podejścia, będzie on spełniał wymogi.

Wskazana wcześniej sekwencyjność zajęć, tj. od przedmiotów ogólnych (w planie studiów określonych jako przedmioty kształcenia ogólnego oraz podstawowe), następnie związanych z finansami i rachunkowością (przedmioty kierunkowe), a ostatecznie specjalizacyjnych (grupa przedmiotów do wyboru), jest poprawna. Również w kolejności realizacji zajęć w ramach tych grup zachowana jest logika, np. student pierwszego stopnia najpierw uczestniczy w *mikroekonomii* (semestr 1), a dopiero później w *podstawach makroekonomii* (semestr 3), najpierw w *rachunkowości* (semestr 1), a następnie w *rachunkowości zaawansowanej* (semestry 3 i 4) i *rachunkowości zarządczej* (semestr 4) itp. W ramach takiego podejścia do procesu kształcenia, również właściwe jest rozplanowanie zajęć na semestry. Realizacja przedmiotów specjalizacyjnych i *seminarium dyplomowego* na studiach pierwszego stopnia rozpoczyna się od czwartego semestru, gdy studenci mają już ugruntowaną wiedzę fundamentalną. *Seminarium magisterskie* jest rozłożone równomiernie na wszystkie semestry. Praktyka zawodowa odbywa się w drugim, czwartym i piątym semestrze studiów pierwszego stopnia, a na drugim stopniu studiów – w drugim i czwartym. Przyjęta sekwencja zajęć i ich grup nie budzi wątpliwości, jeśli chodzi o umożliwienie studentom osiągnięcia efektów uczenia się. Układ przedmiotów i ich podział na semestry jest spójny i prawidłowy. Odpowiedni pod tym względem jest również dobór form zajęć i proporcje liczby godzin dydaktycznych realizowanych w poszczególnych formach. Wykłady stanowią w zależności od stopnia i trybu studiów ok. 45-47% zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli (przy pominięciu praktyk). Wskaźnik ten, biorąc pod uwagę praktyczny profil studiów, jest na wysokim, jednak akceptowalnym poziomie – przewaga innych form zajęć jest rozwiązaniem prawidłowym.

Studenci kierunku mają możliwość wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze określonym we właściwych przepisach, tj. co najmniej 30% liczby ECTS koniecznych do ukończenia studiów (czyli co najmniej 54 ECTS na studiach pierwszego stopnia i 36 ECTS – drugiego). Na studiach pierwszego stopnia są to: *język obcy* (wybór poziomu i języka – 9 ECTS), przedmiot w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się (2 ECTS), *seminarium dyplomowe* (wybór promotora – 14 ECTS), grupa przedmiotów specjalizacyjnych (31 ECTS), inne przedmioty do wyboru (3 ECTS), praktyka zawodowa (wybór zakładu pracy – 32 ECTS). Na drugim stopniu studiów są to: lektorat *języka obcego* (3 ECTS), przedmiot w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się (1 ECTS), *seminarium magisterskie* (18 ECTS), grupa przedmiotów specjalizacyjnych (22 ECTS), inne przedmioty do wyboru (7 ECTS), praktyka zawodowa (13 ECTS). Zgodnie z jasno określonymi zasadami, zawartymi w „Procedurze udziału studentów w zajęciach do wyboru”, o terminie zapisów na przedmioty wybieralne (w tym semina) decyduje dziekan wydziału i ogłasza go za pośrednictwem Internetu. Zapisy na semina poprzedzone są opublikowaniem problematyki badawczej promotorów. Studenci dokonują on-line zapisu na semina. Minimalna liczba zapisanych osób wymagana do uruchomienia zajęć określona jest zarządzeniem rektora (zasadniczo 20). W roku akademickim 2023/2024 obie grupy przedmiotów specjalizacyjnych były uruchomione jedynie na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia. Do wyboru jest niewielka liczba promotorów, tj. od 2 do 5 w zależności od stopnia i trybu studiów. Rekomenduje się w związku z tym jej zwiększenie, tak by umożliwić studentom wybór bardziej dopasowanego do ich potrzeb i zainteresowań tematu pracy dyplomowej. O przyjęciu na seminarium decyduje kolejność zapisów. Student samodzielnie poszukuje i wybiera miejsce odbywania praktyki. Przyjęte zasady swobodnego wyboru wskazanych zajęć pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, jej indywidualizację i dopasowanie do własnych potrzeb i wizji swojego rozwoju.

łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne wynosi na studiach pierwszego stopnia 105 lub 107 ECTS (w zależności od wybranej przez studenta grupy przedmiotów), a drugiego – 76 lub 78 ECTS. Na uzyskanie tych punktów ECTS, zgodnie ze stanowiskiem Uczelni, składają się ćwiczenia prowadzone właściwie w ramach wszystkich zajęć, którym przyporządkowano liczbę ECTS proporcjonalną do ich udziału w sumie godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela. W kontekście utrwalonej w porządku prawnym zasady, że zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne mają być prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, nie jest to podejście prawidłowe. Rekomenduje się, aby nie uwzględniać jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne lektoratu z *języka obcego* (9 ECTS na studiach pierwszego stopnia i 3 ECTS – drugiego) ani ćwiczeń dotyczących zagadnień nie mogących się zaliczać do obszaru finansów i rachunkowości, jak np. *prawo* (1 ECTS na studiach pierwszego stopnia) lub *historia współczesna* (1 ECTS na studiach drugiego stopnia), czy obejmujących metody dydaktyczne nie mające charakteru praktycznego, jak np. *matematyka* (1,5 ECTS na studiach pierwszego stopnia). Jednak nawet po skorygowaniu wskazanych liczb spełniony jest wymóg określony w przepisach, by ponad połowa punktów ECTS była przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne.

Zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego to przede wszystkim lektorat tegoż języka, w wymiarze 120 godz. na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia i 90 godz. na studiach niestacjonarnych, a na drugim stopniu studiów – odpowiednio 60 i 40 godz. Dodatkowo, pewna część zajęć na obu stopniach studiów prowadzona jest w języku angielskim (jak deklaruje Uczelnia, co najmniej 15 godzin na każdym roku studiów). Rekomenduje się jednak uzupełnienie efektów uczenia się dla tego rodzaju zajęć o uzyskiwanie kompetencji językowych, gdyż nie są one uwzględnione we właściwych sylabusach.

Kierunek przyporządkowany jest do dyscyplin z dziedziny nauk społecznych (ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne). Zatem zgodnie z odpowiednimi przepisami, liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych na każdym stopniu studiów powinna być nie mniejsza niż 5. Na studiach pierwszego stopnia są to zajęcia z *filozofii* (2 ECTS), *kultury słowa* (1 ECTS), *etyki biznesu* (1 ECTS) oraz dodatkowo, *etyki w administracji publicznej* (2 ECTS), występującej jednak wyłącznie w ramach jednej z dwóch możliwych do wyboru ścieżek kształcenia. Rekomenduje się zatem włączenie do programu studiów – ogólnego lub w ramach wybieralnej grupy przedmiotów z zakresu finansów i rachunkowości przedsiębiorstw – zajęć z dziedziny nauk humanistycznych o co najmniej 1 punkcie ECTS, tak aby spełnić wymóg określony w przepisach. Na studiach drugiego stopnia są to zajęcia: *historia współczesna* (2 ECTS), *etyka w rachunkowości* (1 ECTS) i *filozofia w biznesie* (2 ECTS). Tutaj zatem warunek ten jest spełniony.

Plan studiów obejmuje – w bardzo niewielkim zakresie i wyłącznie na studiach stacjonarnych – zajęcia prowadzone w formie e-learningu, a więc z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wymiar tych zajęć jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie, tzn. liczba uzyskiwanych w ten sposób punktów ECTS nie przekracza 50% wszystkich punktów (wynosi ok. 1 ECTS).

Zgodnie z deklaracją Uczelni, efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są przede wszystkim w formie wykładu, a w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych – głównie na ćwiczeniach, seminariach, a także w trakcie praktyk zawodowych. W raporcie samooceny pojawia się również deklaracja, że w procesie kształcenia dokłada się starań na rzecz dywersyfikacji metod kształcenia (warsztaty oparte na metodach projektowych, case study, rozwiązywanie problemów praktycznych), istotną rolę odgrywają zajęcia z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu czy oprogramowania, a

dobór form i metod kształcenia ma sprzyjać aktywizacji studentów. Analiza sylabusów i przeprowadzone hospitacje wybranych zajęć wskazują, że założenia te są realizowane. Do znacznie zróżnicowanego i innowacyjnego katalogu stosowanych metod kształcenia, w przeważającej mierze ukierunkowanych na wypracowanie umiejętności praktycznych należą: wykład (konwencjonalny, podający, informacyjny, z wykorzystaniem technik multimedialnych, z elementami dyskusji, konwersatoryjny, audytoryjny, problemowy, opisowy, objaśniający, teoretyczny), opowiadanie, pokaz (w tym z opisem, z objaśnieniem, z instruktażem), prezentacja multimedialna, prezentacja problemu, metody bazujące na podejściu komunikacyjnym, dyskusja (w tym: moderowana, kierowana, dydaktyczna, punktowana, ekspercka), pogadanka, konwersatoria, pytania otwarte, wykorzystywanie technicznych środków dydaktycznych, nauczanie wspomagane komputerowo, praca w grupach, blended learning, ćwiczenia (praktyczne, przedmiotowe, z elementami samodzielnego dochodzenia do wiedzy, z treningu kreatywności), twórcze rozwiązywanie problemów, rozwiązywanie zadań, warsztaty, analiza przypadków, analiza aktów prawnych, burza mózgów, praca z tekstem, instruktaż, metoda projektów, referaty, e-learning synchroniczny i asynchroniczny, metody oglądowe, metody problemowe, metody asymilacji wiedzy, metody poszukujące, metody eksponujące, test samooceny, symulacja, gry symulacyjne, metoda sytuacyjna, studia porównawcze, metody oglądowe, metoda sytuacyjna, metoda eklektyczna, stoliki eksperckie. Należy zatem stwierdzić, że metody kształcenia wykorzystywane na kierunku są różnorodne, mają charakter specyficzny i zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dobór metod kształcenia jest prawidłowy, zorientowany na studentów, przy uwzględnieniu najnowszych osiągnięć dydaktyki. Przyjęte metody obejmują właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne, w szczególności oprogramowanie komputerowe (rozwiązania Microsoft 365, pakiety statystyczne, Sage, Symfonia, Comarch ERP Optima, LEX i inne), wspomagając studentów w osiągnięciu efektów uczenia się.

Na kierunku studiów w pewnym stopniu jest wykorzystywany potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne w tym zakresie narzędzia, zapewniające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Oprócz zajęć prowadzonych w formie synchronicznego i asynchronicznego e-learningu, wykorzystywane są rozwiązania w ramach Wirtualnej Uczelni, Microsoft 365 i zdalnego dostępu do czasopism i innych zasobów Uczelni. Przeprowadzane są również szkolenia dla nauczycieli w tym obszarze. Należy jednak podkreślić, że metody i techniki kształcenia na odległość, w szczególności w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, są wykorzystywane jedynie pomocniczo.

Stosowane metody kształcenia mają w dużej mierze charakter aktywizujący do udziału w procesie uczenia się, ukierunkowany na samodzielność, zachęcający do krytycznego myślenia i indywidualnego pogłębiania wiedzy. Zgodnie z deklaracją Uczelni, duży nacisk kładzie się na możliwie szerokie włączanie studentów w prowadzone zajęcia, tak aby nie byli oni wyłącznie biernymi odbiorcami treści, lecz aktywnymi współuczestnikami i współtwórcami zajęć. Przyjęte metody zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Przeprowadzone hospitacje wybranych zajęć to zasadniczo potwierdzają, choć prezentacje wykonywane przez studentów w ramach jednych z ćwiczeń obejmowały wyłącznie zagadnienia teoretyczne, zamiast praktycznych. Rekomenduje się zadbać, by takie przypadki nie miały miejsca. Uczestnicząc w zajęciach prowadzonych wskazanymi metodami aktywizacyjnymi oraz na skutek stosowania metod o charakterze praktycznym, wykorzystujących specjalistyczne oprogramowanie i związanych z nauczaniem zdalnym także w swojej pracy własnej, studenci zostają wyposażeni w

umiejętność właściwego doboru technik i narzędzi, w szczególności zaawansowanych informacyjno-komunikacyjnych, w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z finansami i rachunkowością.

Podczas lektoratów *języka obcego* stosuje się metody bazujące na podejściu komunikacyjnym, metodę eklektyczną, łączącą różne elementy metod podających i problemowych, w tym dyskusje i formy aktywizujące. Mają one charakter standardowy i umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 (na studiach pierwszego stopnia) lub B2+ (na studiach drugiego stopnia). Ich uzupełnienie stanowią metody stosowane na zajęciach prowadzonych częściowo lub w całości w języku angielskim, również nie budzące zastrzeżeń w tym zakresie.

Proces uczenia się jest dostosowany do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych studentów, w szczególności tych z niepełnosprawnością, w oparciu o zasady ogólnouczelniane. Szczegółowe przepisy w tym zakresie zostały jasno określone w ramach „Procedury zapewnienia studentom dostępności kształcenia, wsparcia w procesie uczenia się, partycypacji społecznej, rozwoju naukowym oraz w zakresie świadczeń”. Dostosowania są koordynowane przez Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, a zastosowane w tym zakresie rozwiązania są standardowe i prawidłowe. Obejmują one następujące formy: indywidualna organizacja studiów, zmiana sposobu uczestnictwa w zajęciach, korzystanie z materiałów dydaktycznych w alternatywnych formach zapisu lub dostosowanych w inny sposób, kopiowanie i udostępnianie w formie cyfrowej notatek i materiałów dydaktycznych, zmiana formy i terminu zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń, alternatywne zajęcia z wychowania fizycznego, usługi asystencji, użyczenie sprzętu, konsultacje i zajęcia indywidualne. W roku akademickim 2023/2024 dwóch studentów z niepełnosprawnościami (w roku 2022/2023 – trzech) korzystało z ewidencjonowanych form wsparcia: zmiany sposobu uczestnictwa w zajęciach i asystenta przy sporządzaniu notatek.

Uczelnia oferuje możliwość indywidualizacji ścieżek kształcenia na kilka sposobów: poprzez selekcję grupy przedmiotów specjalizacyjnych i innych zajęć do wyboru, poprzez wybór miejsca praktyki zawodowej, poprzez dobór promotora i tematu pracy dyplomowej, a także poprzez indywidualną organizację studiów i w drodze indywidualnego programu studiów. Zasady tych dwóch ostatnich rozwiązań określone są w sposób zwięzły w regulaminie studiów. Rozstrzygnięcie w przedmiocie indywidualnej organizacji studiów wydaje dziekan. Obejmuje ono harmonogram zajęć, zaliczeń i egzaminów objętych indywidualnym kształceniem wraz ze wskazaniem osób prowadzących zajęcia. Student posiadający znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe związane ze studiami może studiować według indywidualnego programu studiów. Tu również rozstrzygnięcie wydaje dziekan, kierując się tym, by indywidualny program studiów zawierał efekty uczenia się gwarantujące uzyskanie kwalifikacji zgodnie z kierunkiem studiów. Brak jest jednak przepisów określających np. zakres udziału studenta w przygotowaniu takiego programu, tryb nanoszenia poprawek do ewentualnej propozycji studenta, opiniowanie jej przez nauczycieli akademickich (np. opiekuna naukowego), termin składania wniosku itp. Rekomenduje się doprecyzowanie regulacji w tym zakresie. Przepisy regulaminowe nie określają również całkowicie jasno i jednoznacznie, na czym polega indywidualna organizacja studiów i indywidualny program studiów. Rekomenduje się w związku z tym uzupełnienie regulaminu studiów o ich definicje. W roku akademickim 2023/2024 ośmiu studentów ocenianego kierunku korzystało z indywidualnej organizacji studiów, a w roku 2022/2023 – dwunastu. Nikt nie studiował w oparciu o indywidualny program studiów.

Dokumentacja odnosząca się do prowadzenia praktyk zawodowych jest kompletna, dostępna na stronie internetowej Uczelni. Analiza dzienników praktyk studentów potwierdziła właściwe procedury

stosowane na potrzeby odbywania praktyk. Wszystkie strony zaangażowane w praktyki (student, uczelnia, podmiot przyjmujący) współpracują, dobrze realizując swoje zadania i kompetencje. Uczelnia stworzyła zestawienie instytucji, z którymi ma podpisane wieloletnie porozumienia o współpracy w ramach realizacji studenckich praktyk zawodowych.

Treści programowe są określone dla praktyk, wymiar praktyk jest zgodny z wymaganiami. Została przyporządkowana właściwa liczba punktów ECTS. Umieszczenie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Programy praktyk są skonstruowane właściwie. Umożliwiają nabycie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji, które pozwalają na swobodne poruszanie się po rynku pracy. Efekty uczenia się zawarte w karcie modułu, dedykowane praktykom, są odpowiednio dopasowane i korespondują z efektami założonymi dla pozostałych zajęć. Potwierdzają to wpisy w dziennikach praktyk, sprawozdaniach z praktyk oraz kartach weryfikacji efektów uczenia się. Metody weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk są właściwe - nadzór opiekuna i karta praktyk. Ocena osiąganych przez studenta efektów dokonywana jest gruntownie przez zakładowego opiekuna praktyk w skali ocen od 2 – 5 oraz w formie opisowej. Zaliczenie praktyk przez uczelnianego opiekuna następuje na podstawie rozmowy ze studentem, a także dokumentacji w postaci: analizy dziennika praktyk, sprawozdania napisanego przez zakładowego opiekuna praktyk, oceny karty weryfikacji zakładanych efektów uczenia się, samooceny studenta. Wybiórczo stosowane są kontrole praktyk oraz hospitacje miejsc ich odbywania z czego sporządzane są sprawozdania. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Posiadają oni wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu praktyk, uzupełnione udziałem w programach i projektach związanych z zawodowym rynkiem pracy, są wśród nich doradcy zawodowi.

Z analizy dokumentów udostępnionych zespołowi oceniającemu odnoszących się do praktyk już odbytych wynika, że metody weryfikacji osiąganych efektów dokonywane przez praktykodawców są właściwe i rzetelnie weryfikują przebieg praktyk.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się jest w przeważającej mierze prawidłowa. Zajęcia są rozplanowane w sposób umożliwiający efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Ogólne zasady organizacji procesu nauczania zawiera regulamin studiów, stanowiący, że rok akademicki rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Rok akademicki obejmuje dwa semestry – zimowy i letni, trwające nie krócej niż po 15 tygodni, dwie sesje egzaminacyjne wolne od zajęć (po co najmniej 12 dni), dwie poprawkowe sesje egzaminacyjne (po co najmniej 9 dni) oraz przerwę międzysemestralną, nie krótszą niż 5 dni. Organizację roku akademickiego ustala z co najmniej pięciomiesięcznym wyprzedzeniem rektor po zasięgnięciu opinii samorządu studentów, natomiast szczegółową organizację zajęć dydaktycznych na wydziale zatwierdza dziekan. Analiza harmonogramu dla roku akademickiego 2023/2024 nie wykazała nieprawidłowości. Sesje egzaminacyjne, w tym poprawkowe, faktycznie odbywają się w okresie wolnym od zajęć dydaktycznych i trwają odpowiednio długo, tj. od ponad tygodnia do ponad dwóch tygodni, co jest czasem wystarczającym dla przeprowadzenia weryfikacji efektów uczenia się. Zajęcia trwają przez około 15 tygodni w każdym z semestrów. Termin egzaminu z danego przedmiotu w sesji egzaminacyjnej i poprawkowej ustala prowadzący zajęcia. Harmonogramy egzaminów ogłaszane są nie później niż tydzień przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Sposób rozplanowania egzaminów (zaliczeń) w sesji nie jest jednak prawidłowy. Egzaminów (zaliczeń) bywa zbyt wiele (nawet siedem w sesji), są nierównomiernie rozłożone, normą jest odbywanie się dwóch – a zdarza się, że i trzech –

egzaminów (zaliczeń) jednego dnia, nawet jeśli są to jedyne egzaminy (zaliczenia) w danej sesji. Rekomenduje się przyjąć zasadę, że w okresie sesji jednego dnia odbywa się tylko jeden egzamin (zaliczenie). Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, od 8:00 do nawet 20:15. Obejmują one często kilkugodzinne przerwy i trwają w wielu wypadkach przez cały dzień. Nie jest to rozwiązanie sprzyjające jakości uczenia się przez studentów. Rekomenduje się blokować zajęcia oraz ograniczyć ich organizowanie w godzinach wieczornych i zbyt długim wymiarze dziennym. Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w trakcie mniej więcej równomiernie rozłożonych w semestrze zjazdów. Trwają w piątki od 16:00 oraz w soboty i niedziele w godzinach 8:00-20:40, zazwyczaj z odpowiednimi przerwami. Bieżący rozkład zajęć udostępniany jest studentom na ich kontach w ramach Wirtualnej Uczelni.

Wskazany w dokumentach określających organizację procesu nauczania i uczenia się czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację ich wszystkich oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach, choć w sposób nie do końca uregulowany w przepisach wewnętrznych. Brak jest jednak jednoznacznego określenia, w jakich terminach należy opublikować wyniki zaliczenia i egzaminu. Nie można bowiem przyjąć, że termin ten jest tożsamy ze wskazanym w regulaminie – jako ostatni dzień sesji poprawkowej – końcowym momentem wprowadzenia oceny do informatycznego systemu obsługi toku studiów. Gdyby tak było, student nie miałby możliwości stwierdzenia przed egzaminem, czy jest do niego dopuszczony, ani przed egzaminem poprawkowym – czy zdał egzamin go w terminie podstawowym. Nie jest również określone, w jakim terminie należy podać oceny wykonywanych w trakcie semestru prac kontrolnych, projektów itp., udostępnić do wglądu ocenioną pracę czy przedstawić uzasadnienie wystawionej oceny. Rekomenduje się zatem uzupełnienie przepisów wewnętrznych o wszystkie te terminy.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium wykazała, że kierunek wypełnia ustalone standardy. Poza drugorzędnymi zastrzeżeniami, dotyczącymi aktualności literatury w sylabusach, rozbieżności pomiędzy efektami uczenia się a treściami programowymi, nierównomiernego rozłożenia punktów ECTS na semestry czy braków w regulacjach uczelnianych, realizacja programu studiów jest prawidłowa. Treści programowe są przeważająco zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają odpowiednią wiedzę i jej zastosowania, normy, zasady i w dużej części aktualny stan praktyki. Są kompleksowe i specyficzne oraz zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Czas trwania studiów oraz nakład pracy konieczny do ukończenia studiów i niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a w przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach tych zajęć jest zgodna z wymaganiami.

Sekwencja i formy zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Program studiów umożliwia wybór zajęć we właściwym wymiarze i w oparciu o prawidłowe zasady. Obejmuje również zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne oraz poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego. Większość dostępnych ścieżek kształcenia (poza grupą przedmiotów z zakresu finansów i rachunkowości przedsiębiorstw na studiach pierwszego stopnia) obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano prawidłową liczbę punktów ECTS. Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie. Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, w ich doborze są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia. W stosowaniu metod kształcenia wykorzystywany jest w sposób właściwy potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia zapewniające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Wdrożone metody kształcenia stymulują również studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się oraz zapewniają prawidłowe przygotowanie do działalności zawodowej i stosowanie właściwych metod i narzędzi w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Pozwalają także na uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na odpowiednim poziomie. Dodatkowo, umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb studentów i realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane jedynie pomocniczo. Rozplanowanie zajęć budzi jedynie niewielkie zastrzeżenia.

Efekty uczenia przypisane dla praktyk zawodowych mają odzwierciedlenie w innych zajęciach stosownie do profilu praktycznego ocenianego kierunku. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Nie dotyczy metody weryfikacji i oceny z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ponieważ praktyki nie są realizowane tymi metodami i technikami.

Nad przebiegiem praktyk z ramienia ocenianego kierunku czuwają opiekunowie praktyk, zgodnie z formalnie przyjętymi zasadami zawartymi w Regulaminie Praktyk. Regulamin precyzyjnie określa zadania praktykanta i opiekuna praktyk. Proces przeprowadzania praktyk przedstawiony jest chronologicznie, dokumentacja zawiera wszystkie niezbędne skierowania, oświadczenia, umowy, porozumienia, sprawozdania, kwestionariusze ankiety dla pracodawców. Przed rozpoczęciem praktyk uczelniany opiekun praktyk odbywa spotkanie ze studentami przedstawiając im zasady ich odbywania. Uczelniani opiekunowie praktyk realizowanych w programie ocenianego kierunku są nauczycielami akademickimi. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Praktyki realizowane są w przedsiębiorstwach współpracujących z Uczelnią czy organach administracji publicznej. Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie, dokonywanej z udziałem studentów (wypełniają ankietę), której wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Studenci udający się na praktyki mogą miejsce ich odbywania wybrać spośród szerokiej listy podmiotów o zróżnicowanym charakterze, z którymi Uczelnia posiada podpisane stosowne porozumienia krótko i długoterminowe. Istnieje również możliwość odbycia praktyki w miejscu zaproponowanym przez studenta. Wymaga to jednak analizy miejsca przez uczelnianego opiekuna praktyk, zapoznaniu się przedsiębiorcy, do którego kierowany będzie student, z programem i regulaminem praktyk, jak również w szczególności z podpisaniem oświadczenia przez zakładowego opiekuna praktyk dotyczącego możliwości osiągnięcia przez studenta wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Regulamin, program, dziennik praktyk oraz pozostała dokumentacja związana z ich realizacją stworzona jest przejrzysta. Uczelnia umożliwia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o z góry określone i formalnie przyjęte kryteria jakościowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Proces rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 reguluje Uchwała nr 67/2022 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 30 czerwca 2022 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2023/2024. Warunkiem przyjęcia na studia jest uzyskanie pozytywnego wyniku w postępowaniu kwalifikacyjnym oraz złożenie w przewidzianym terminie kompletu wymaganych dokumentów. Kandydaci na studia są kwalifikowani na podstawie rankingu punktowego (ocen) z określonym minimum punktów (ocen), do wyczerpania limitu miejsc, wskazanego przez rektora. Faktyczna minimalna liczba punktów, z którą byli przyjmowani kandydaci na obie formy studiów (próg punktowy), była w ostatnich pięciu latach wyższa niż założona w przepisach. Rejestracja kandydatów na studia odbywa się w formie elektronicznej. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadzają komisje rekrutacyjne, powołane przez rektora. Cudzoziemcy muszą posiadać potwierdzoną znajomość języka polskiego, a decyzję o ich przyjęciu na studia podejmuje zasadniczo rektor na wniosek właściwej komisji rekrutacyjnej, w ramach określonego dla nich limitu miejsc. Kandydaci z niepełnosprawnościami podlegają tej samej procedurze kwalifikacyjnej, co wszystkie osoby. Mogą uzyskać następujące formy wsparcia w procesie rekrutacji: przedłużenie czasu trwania egzaminu (rozmowy kwalifikacyjnej), zastosowanie dodatkowych urządzeń technicznych, zastosowanie alternatywnej formy zapisu, zmiana formy i miejsca przeprowadzania egzaminu, udział w egzaminie osób trzecich. Podstawą kwalifikacji na studia pierwszego stopnia są wyniki z części pisemnej egzaminu maturalnego: z języka polskiego, z języka obcego i z matematyki. Potwierdzeniem posiadania przez kandydata wiedzy i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się jest ukończenie szkoły średniej. Kwalifikacja na studia drugiego stopnia odbywa się na odmiennych zasadach dla absolwentów studiów pierwszego stopnia na kierunkach z dziedziny nauk społecznych i

spoza tej dziedziny. W przypadku tej pierwszej grupy osób podstawą kwalifikacji jest ocena na dyplomie i średnia ocen z całych ukończonych studiów. Kandydaci, którzy ukończyli kierunki spoza dziedziny nauk społecznych, odbywają egzamin w postaci rozmowy kwalifikacyjnej uwzględniającej kierunkowe efekty uczenia się studiów pierwszego stopnia. Podejście to jest prawidłowe, pozwala bowiem na dobór kandydatów posiadających niezbędną wstępną wiedzę i umiejętności. Jest to dość istotne, bowiem na studiach drugiego stopnia uczą się też osoby, które ukończyły kierunki nawet niezwiązane z naukami społecznymi (filologię, chemię, matematykę). Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne, określone dla kierunku, są jednoznaczne, przejrzyste, nie zawierają zawłości lub niedoregulowań, a także są odpowiednio selektywne. Zarówno dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia pozwalają na dobór kandydatów, którzy posiadają odpowiednią wstępną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Jednocześnie są bezstronne, a także zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku, nie dyskryminując ich ze względu na żadną cechę. Warunki rekrutacji nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, o wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Rekomenduje się je uzupełnić w tym zakresie.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów przyjęte w Uczelni zapewniają w pełni możliwość identyfikacji takich efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom określonym w programie studiów. Regulamin potwierdzania efektów uczenia określony jest przez uchwałę Senatu. Przyjęte zasady są zgodne z przepisami i zakładają możliwość zaliczenia nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów, maksymalnie 20% ogólnej liczby studentów przyjmowanych na kierunek, poziom i profil kształcenia. Efekty uczenia się dotyczą wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które zostały zdobyte w ramach edukacji pozaformalnej i nieformalnej. Wnioskodawca powinien posiadać staż zawodowy zgodny z obowiązującymi przepisami. Zespół ds. potwierdzania efektów uczenia się, powołany przez dziekana, analizuje przedłożoną dokumentację i może przeprowadzić rozmowę z wnioskodawcą lub zastosować dodatkowe narzędzia oceny (np. egzamin). Wydziałowa komisja ds. kształcenia na podstawie opinii zespołu ustala liczbę punktów ECTS uzyskaną przez wnioskodawcę. Na kierunku nie było do tej pory przypadku uruchomienia procedury potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej, umożliwiają identyfikację tych efektów oraz ocenę ich adekwatności względem efektów określonych w programie studiów. Zasady w tym zakresie sprecyzowane zostały w regulaminie studiów. W przypadku przeniesienia, rozstrzygnięcie w sprawie uznania efektów uczenia się i wskazania różnic programowych wydaje dziekan, jeżeli stwierdzi, że istnieje zbieżność uzyskanych efektów, umożliwiająca przeniesienie osiągnięć studenta. W przypadku wznowienia studiów, również dziekan uznaje dotychczas osiągnięte efekty uczenia się, wydając rozstrzygnięcie w zakresie uzupełnienia różnic programowych. Kieruje się zasadą, że student wznowiający studia nie ma obowiązku ponownego uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów z zajęć, z których otrzymał poprzednio studiując pozytywne oceny, o ile nie zmieniły się efekty uczenia się realizowane na danym przedmiocie. W obu przypadkach ocena opiera się na analizie porównawczej efektów uczenia się przyporządkowanych do odpowiednich przedmiotów i określania różnic programowych oraz godzinowych, mających odzwierciedlenie w liczbie punktów ECTS. Dziekan zasięga opinii kierownika jednostki prowadzącej kierunek, co jest rozwiązaniem prawidłowym i określa tryb kształcenia, w tym semestr, od którego student może kontynuować studia. Studentowi

podejmującemu studia w innej uczelni, w ramach programu wymiany, wskazywany jest indywidualny program tych studiów. W przypadku, gdy student w trakcie programu wymiany nie osiągnął zakładanych dla kierunku studiów efektów uczenia się, dziekan określa różnice programowe. Na Uczelni jest jednak pewna luka w przepisach – brak jest precyzyjnego wskazania warunków i procedur uznawania efektów uczenia się uzyskanych przez studenta w innej uczelni (w tym zagranicznej) poza udziałem w oficjalnej wymianie i poza sytuacją przeniesienia lub wznowienia. Dotyczy to zaliczenia tożsamyh zajęć np. przy równoległym studiowaniu na dwóch kierunkach. Rekomenduje się uzupełnienie przepisów w tym zakresie.

Zasady i procedury dyplomowania zostały określone w Uczelni przez przepisy regulaminu studiów, szczegółowe zarządzenia rektora, regulamin dyplomowania obowiązujący na Wydziale oraz wydziałową „Procedurę procesu dyplomowania”. Standardy prac dyplomowych są w przeważającej mierze prawidłowo opracowane. Regulamin studiów stwierdza, że praca ta jest samodzielnym opracowaniem zagadnienia naukowego, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z danym kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. To ogólne określenie jest doprecyzowane w przepisach wydziałowych poprzez wskazanie szczegółowych wymogów merytorycznych, dotyczących charakteru pracy, formalnych, edytorskich (technicznych), językowych itp., a także umiejętności, których osiągnięcie przez studenta praca powinna wykazywać. Wymogi te wskazują na efekty uczenia się, jakie mają zostać zrealizowane poprzez przygotowanie pracy dyplomowej. Dotyczą one w szczególności umiejętności czynnego posługiwania się wiedzą nabytą w czasie studiów, analitycznego myślenia i logicznego wnioskowania oraz samodzielnego poszukiwania materiałów źródłowych. Istotne zastrzeżenie należy jednak sformułować względem określenia tego, co powinno wyróżnić pracę magisterską w stosunku do licencjackiej. Wskazane jest tu bowiem kilka umiejętności, które powinny charakteryzować studenta również przy przygotowywaniu pracy licencjackiej, np. znajomość literatury przedmiotu, umiejętność jej doboru i wykorzystania, umiejętność analizy i syntezy podstawowych problemów teoretycznych i praktycznych, umiejętność stosowania metod badawczych oraz poszukiwania i wykorzystania informacji zawartych w dokumentach źródłowych. Jest to zatem określenie nieprawidłowe. Praca dyplomowa jest przygotowywana pod kierunkiem promotora, którym może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień doktora, wyznaczony do tej roli przez kierownika katedry, co do zasady, spośród jej pracowników i zatwierdzony przez dziekana. Jest to prawidłowe rozwiązanie, z uwagi na znajomość dorobku pracowników, jaką posiada ich bezpośredni przełożony. Lista promotorów sporządzana jest w oparciu o ich dorobek naukowy w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się określone dla kierunku. Tematy prac dyplomowych, zgodne z preferencjami danego studenta, opiniowane są przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i zatwierdzane przez Radę Wydziału i dziekana. Limit grupy seminaryjnej określa zarządzenie rektora i wynosi on 12 osób. Jest to wymiar prawidłowy, pozwalający na poświęcenie przez promotora właściwej uwagi każdemu studentowi. Student na swój wniosek może przygotować pracę dyplomową w języku obcym za zgodą kierującego pracą oraz dziekana. Każda praca dyplomowa po zatwierdzeniu przez promotora zostaje poddana weryfikacji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Właściwe przepisy w prawidłowy sposób regulują postępowanie w tym zakresie.

Oceny pracy dokonuje promotor oraz wyznaczony przez dziekana (a w praktyce – przez kierownika katedry) recenzent, posiadający co najmniej stopień doktora. Dobór recenzenta pracy nie podlega dodatkowym regulacjom, które mogłyby go nadmiernie usztywnić. Brak sformalizowanej listy recenzentów, nakazów związanych z relacją recenzenta z promotorem (np. praca w różnych katedrach),

z jego stopniem naukowym (np. gdy promotor nie jest pracownikiem samodzielnym) lub dorobkiem naukowym i zawodowym (np. by był zgodny ściśle z tematyką pracy) czy limitów liczby recenzowanych prac. Jest to rozwiązanie prawidłowe, sprawiające, że dobór recenzentów prac dyplomowych przez dziekana jest odpowiednio elastyczny. Poważne zastrzeżenie w tym obszarze budzi jednak zapis „Procedury procesu dyplomowania”, że to „promotor proponuje kandydaturę recenzentów pracy dyplomowej”. Z uwagi na mogący wystąpić w tym zakresie konflikt interesów, nauczyciel dokonujący oceny pracy przygotowanej pod opieką danego promotora nie powinien być wskazywany przez niego. Jakość i obiektywizm tej oceny nie są zagwarantowane, gdy dokonuje jej osoba proponowana przez promotora pracy. Ocena pracy przez promotora i recenzenta jest udostępniana studentowi najpóźniej tydzień przed egzaminem dyplomowym. Gdy ocena recenzenta jest negatywna, obligatoryjne jest powołanie drugiego recenzenta.

Egzamin dyplomowy odbywa się zgodnie z regulaminem studiów w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od daty przedłożenia pracy dyplomowej. W praktyce okres ten jest znacznie krótszy, czego dowodem jest zapisy „Procedury procesu dyplomowania”, że student przekazuje promotorowi elektroniczną wersję pracy co najmniej trzy tygodnie przed wyznaczonym terminem egzaminu, oraz regulaminu dyplomowania, że studenci zobowiązani są złożyć wydruk pracy dyplomowej w dziekanacie najpóźniej 7 dni przed egzaminem. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie przez studenta zaliczeń wszystkich zajęć oraz złożenie wszystkich egzaminów, terminowe przedłożenie pracy dyplomowej, otrzymanie ocen co najmniej dostatecznych z pracy dyplomowej, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, pozytywny wynik procedury antyplagiatowej, uregulowanie wymaganych zobowiązań finansowych wobec Uczelni, a także złożenie w dziekanacie wymaganych dokumentów. Zgodnie z przepisami regulaminowymi, egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana (a w praktyce, zgodnie z rozwiązaniami wydziałowymi, przez kierownika katedry), w skład której wchodzi: przewodniczący, którym jest dziekan lub inny wyznaczony przez niego nauczyciel akademicki posiadający przynajmniej stopień doktora, promotor oraz recenzent. Zgodnie z deklaracją Uczelni, zasada ta jest bezwzględnie przestrzegana. W uzasadnionym przypadku dziekan może powołać do komisji egzaminu dyplomowego dodatkowego nauczyciela akademickiego. W skład komisji musi wchodzić osoba posiadająca tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Na egzaminie dyplomowym student powinien wykazać się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi określonymi dla kierunku studiów, a w szczególności znajomością problematyki związanej z tematem pracy dyplomowej. Egzamin ma charakter ustny i składa się z dwóch części: obrony pracy dyplomowej, w trakcie której student referuje główne założenia i wyniki pracy oraz odpowiada na pytania z nią związane (jedna ocena), oraz odpowiedzi na dwa pytania zadane przez Komisję w oparciu o wykaz zagadnień, ustalony przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (dwie oceny). Wykaz ten jest podawany do wiadomości studentów z co najmniej trzymiesięcznym wyprzedzeniem. Analiza wykazu dowiodła, że jest on poprawnie przygotowany. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego lub nieobecności studenta na nim, dziekan wyznacza drugi termin. Sposób ustalania ostatecznego wyniku studiów, zawarty w regulaminie studiów, nie budzi zastrzeżeń. Ogólnie ujmując, zasady i procedury dyplomowania są w przeważającej części trafne i charakteryzują się specyfiką odpowiednią dla kierunku. Z uwagi jednak na nienależyte rozróżnienie pracy licencjackiej i magisterskiej oraz zaangażowanie promotora we wskazywanie recenzenta pracy, w niepełnym zakresie zapewniają możliwość prawidłowego potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone są w regulaminie studiów oraz „Procedurze oceny osiągania zakładanych efektów uczenia się”. Zasady zaliczenia oraz wymagania egzaminacyjne przedstawiane są na pierwszych zajęciach. Również w sylabusach poszczególnych zajęć, chociaż bardzo zwięźle, określony jest sposób zaliczenia przedmiotu, tj. wskazane są sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się, a także obiektywne kryteria oceny stopnia osiągnięcia tych efektów, tj. wymagania względem każdej z ocen w skali sprecyzowanej w regulaminie. Okresem zaliczeniowym na studiach jest semestr. Warunkiem koniecznym jego zaliczenia jest uzyskanie zaliczeń wszystkich zajęć i złożenie egzaminów w terminach określonych w szczegółowej organizacji roku akademickiego. Zaliczenie zajęć dokonywane jest na podstawie uzyskania pozytywnych ocen z prac etapowych i innych form weryfikacji efektów uczenia się i jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu. Egzamin ustny jest przeprowadzany w obecności innych studentów lub pracowników; egzamin pisemny może być organizowany w formie testowej lub opisowej. W przypadku otrzymania na egzaminie oceny niedostatecznej student ma prawo do składania egzaminu poprawkowego. W regulaminie studiów brak jest jednak uregulowań dotyczących zaliczenia poprawkowego lub możliwości powtórnego przystępowania do weryfikacji efektów uczenia się w przypadku innych jej form niż egzamin. Rekomenduje się uzupełnienie przepisów w tym zakresie. Regulamin przewiduje możliwość indywidualizacji terminów zaliczeń i egzaminów oraz w prawidłowy sposób określa tryb powtarzania przedmiotów oraz całego semestru. Tak ustalone zasady umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się oraz zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Przewidują również możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością poprzez: umożliwienie zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń w zmienionej formie lub w innym czasie i miejscu niż pozostali studenci, korzystanie z usług asystenta, tłumacza języka migowego, lektora, stosowanie alternatywnych form zapisu, przedłużenie czasu trwania egzaminu, zastosowanie urządzeń technicznych, możliwość przeprowadzenia egzaminu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Uzyskane przez studenta oceny z zaliczenia i z egzaminu ogłaszane są studentowi przez prowadzącego zajęcia w informatycznym systemie obsługi toku studiów. Wobec braku uregulowań dotyczących sposobu ogłaszania ocen z śródsesemestralnych prac kontrolnych, rekomenduje się również doprecyzowanie tego w regulaminie studiów. Brak jest również wskazania w przepisach sposobu postępowania przez studenta w sytuacji, gdy prowadzący wykazuje nadmierną przewlekłość w podawaniu ocen z prac śródsesemestralnych, z zaliczenia lub z egzaminu. Ze względu na dotkliwość takich opóźnień dla studenta oraz istotne zaburzenie udostępniania informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, rekomenduje się precyzyjne wskazanie trybu postępowania w tych sprawach w regulaminie studiów. „Procedura oceny osiągania zakładanych efektów uczenia się” reguluje prawo studenta do uzasadnienia przez prowadzącego otrzymanej na zaliczeniu i na egzaminie oceny, choć już brak takiego zapisu odnośnie do oceny częściowej z pracy śródsesemestralnej, co sprawić może, że informacja zwrotna o uzyskanych efektach uczenia się nie będzie pełna. Nie jest również prawidłowe wskazywanie tego prawa jedynie w procedurze; powinno to być określone w regulaminie studiów, a więc akcie prawnym odpowiedniej rangi. Dodatkowo, w przepisach wewnętrznych brak jest zagwarantowania studentowi prawa do wglądu do każdej ocenionej pracy. Rekomenduje się zatem uzupełnienie regulaminu studiów również o te dwie kwestie. Student dokonuje weryfikacji ocen z zaliczeń i z egzaminów wpisanych do informatycznego systemu obsługi toku studiów i w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości jest zobowiązany do niezwłocznego ich zgłoszenia nauczycielowi.

Regulamin studiów określa zasady zaliczenia i egzaminu komisyjnego jako sposobu postępowania w sytuacjach konfliktowych. Studentowi przysługuje prawo do złożenia do dziekana wniosku o zastosowanie tego trybu w przypadku zastrzeżeń co do formy zaliczenia lub egzaminu poprawkowego albo względem obiektywizmu oceniającego. Zasady są w dużej mierze poprawne, jednak zawierają trzy nieprawidłowe rozwiązania. Po pierwsze, nie ma możliwości przeprowadzenia egzaminu komisyjnego w przypadku, gdy student kwestionuje ocenę z egzaminu przeprowadzonego w terminie podstawowym (a wyłącznie w poprawkowym). Po drugie, w skład komisji wchodzi nauczyciel, który wystawił ocenę kwestionowaną i którego obiektywizm jest podważany; rodzi to istotny konflikt interesów. Po trzecie, nie zostało jednoznacznie określone, że ocena wystawiona przez komisję zastępuje w dokumentacji przebiegu studiów ocenę kwestionowaną, co jest uzasadnione jej skutecznym podważeniem i uznaniem za bezzasadną. Niemniej jednak, wskazane zasady w przeważającej mierze prawidłowo i przejrzysto określają sposób przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, a także procedurę postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Na Uczelni zostały również poprawnie określone sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem – w jej statucie, w regulaminie studiów, w Kodeksie etyki nauczyciela akademickiego, w Kodeksie etyki studenta, w „Procedurze rozpatrywania skarg, rozwiązywania sytuacji konfliktowych, przeciwdziałania dyskryminacji i zachowaniom przemocowym”, w „Planie równości płci” i w zapisach dotyczących procedury antyplagiatowej.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Właściwe zarządzenie rektora reguluje te kwestie, wskazując na odpowiednio bezpieczne narzędzia informatyczne (platforma e-learningowa i Microsoft 365). Przeprowadzający egzamin lub zaliczenie sprawdza tożsamość studenta poprzez weryfikację numeru albumu oraz okazanej przez studenta do kamery legitymacji studenckiej. Metody oceniania stosowane w tym procesie, mającym zresztą na kierunku znaczenie marginalne, nie budzą zastrzeżeń.

Do stosowanych na ocenianym kierunku metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w tym procesie, wskazanych w sylabusach, należą: egzamin pisemny, kolokwium pisemne, kolokwium testowo-opisowe, pytania opisowe, zaliczenie ustne, zaliczenie pisemne, odpowiedź ustna, test, test on-line, projekt, projekt na zadany temat, aktywność na zajęciach, aktywny udział w wykładach, praca własna, praca w grupie, referat, prezentacja, prezentacja zagadnienia, zadania domowe, zadania na zajęciach, case study, dyskusja. Opis metod weryfikacji w sylabusach jest w wielu przypadkach jednak na tyle zdawkowy (projekt, praca własna, praca w grupie, „inne (jakie?)” itp.), że nie jest możliwe jednoznaczne określenie, na czym one dokładnie polegają. Rekomenduje się zatem rozszerzenie opisów metod weryfikacji w sylabusach. Niemniej jednak, jeśli zostaną zastosowane prawidłowo, to zapewniają one skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się – zarówno w zakresie wiedzy, jak i umiejętności i kompetencji społecznych. W każdym sylabusie określono zresztą, który efekt uczenia się jest weryfikowany przy zastosowaniu której z metod. Zgodnie z zapisami „Procedury oceny osiągania zakładanych efektów uczenia się”, wszystkie formy zaliczenia (weryfikacji efektów uczenia się), w tym np. prace zaliczeniowe czy projekty, wymagają opracowania szczegółowej instrukcji przez prowadzącego, co umożliwia już precyzyjne zaprezentowanie ich zasad studentom. Błędem jest wskazywane w sylabusach do wielu zajęć (np. *mikroekonomii, rachunkowości, zarządzania finansami*

przedsiębiorstw, podstaw makroekonomii, gospodarki finansowej w sektorze publicznym i prywatnym, seminarium dyplomowego, rewizji sprawozdań finansowych przedsiębiorstw itd.) uwzględnienie jako jednej z metod weryfikacji efektów uczenia się uczęszczania na zajęcia. Na podstawie samej obecności na zajęciach taka weryfikacja nie jest bowiem możliwa. Rekomenduje się usunąć te zapisy w sylabusach.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych i zajęć ukierunkowanych na przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku – tj. zgodnie ze stanowiskiem Uczelni, ćwiczeń – również są bardzo ogólnie wskazane w sylabusach. Rekomenduje się ich dokładne opisanie; w obecnej postaci ich charakterystyka jest zbyt uboga i w zbyt małym stopniu rozwinięta (np. kolokwium, projekt itp.). Niemniej jednak, ich właściwe zastosowanie, zgodnie z instrukcjami opracowanymi przez prowadzących zajęcia, umożliwia sprawdzenie i ewaluację opanowania tych umiejętności i stopnia przygotowania. Uzupełnienie tego procesu stanowi weryfikacja efektów uczenia się osiągniętych podczas praktyk i dyplomowanie, na które składa się ocena pracy dyplomowej i egzamin obejmujący zagadnienia z nią związane oraz z całego toku studiów.

Do metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności komunikowania się w języku obcym należą w przypadku lektoratu: egzamin pisemny, prace pisemne, kolokwium, wypowiedzi ustne, zadania domowe, projekt, aktywność na zajęciach, praca w grupie. W przypadku innych zajęć prowadzonych częściowo lub w całości w języku angielskim, stosowane są rozwiązania analogiczne, jak dla pozostałych przedmiotów. Metody te w kompleksowy sposób umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie odpowiednim dla stopnia studiów, w tym języka specjalistycznego.

Sposób dokumentacji osiągania efektów uczenia się przez studentów wynika z opisanych w sylabusie każdego przedmiotu metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się, a także z regulacji „Procedury oceny osiągania zakładanych efektów uczenia się”. Są to prace etapowe (kolokwia, sprawdziany, testy, prace zaliczeniowe, referaty, prezentacje, case studies, zadania domowe, projekty, protokoły form ustnych itp.) i egzaminacyjne oraz prace dyplomowe i dokumentacja praktyk (karta informacyjna, zaświadczenie). Zgodnie z wydziałową „Procedurą dokumentacji prac kontrolnych i egzaminów”, prace przechowywane są przez nauczycieli lub w dziale dydaktyki do końca kolejnego roku akademickiego, a następnie przekazywane do brakowania. Akademickie Biuro Karier, działające w ramach Uczelni, prowadzi monitorowanie karier zawodowych absolwentów poprzez badanie ankietowe za pośrednictwem platformy internetowej z wykorzystaniem standaryzowanych kwestionariuszy ankiet. Jest ono realizowane po upływie roku oraz po trzech i po pięciu latach od ukończenia studiów. Uczelnia bierze także udział w Ogólnopolskim systemie monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów. Wyniki tych analiz są wykorzystywane do oceny potwierdzania osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Analiza losowo wybranych prac etapowych wykazała nieprawidłowości. Dobór form weryfikacji efektów uczenia się był w większości przypadków niewłaściwy. Ich zakres obejmował zbyt wąski wycinek wiedzy studenta, w bardzo niewielkim stopniu był ukierunkowany na ocenę stopnia rozumienia zagadnień oraz częstokroć nie pozwalał na weryfikację umiejętności, w szczególności praktycznych, i kompetencji społecznych. Konstrukcja testów, dominującej formy weryfikacji efektów uczenia się, bywała trywialna, zawierały one np. jedynie kilka pytań z odpowiedziami do wyboru. Nie przedstawiono dokumentacji dotyczącej ewaluacji aktywności na zajęciach ani wskazywanych w sylabusach projektów ani prac grupowych. Należy zatem uznać, że faktycznie stosowane metody

weryfikacji efektów uczenia się są niezgodne z określonymi w sylabusach. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac etapowych oraz wymagania stawiane studentom nie są w pełni prawidłowo dopasowane do poziomu studiów, a także do przyjętych efektów uczenia się. Analogicznie, ich adekwatność względem zastosowań wiedzy z dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, norm, zasad i praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku finanse i rachunkowość jest niewystarczająca. Zakres przedstawionych przez Uczelnię przykładowych prac etapowych w części przypadków nie pozwala na ocenę stopnia opanowania umiejętności praktycznych przez studentów założonych do osiągnięcia w ramach danych zajęć.

Oceny uzyskiwane z prac dyplomowych są średnio zróżnicowane i dość wysokie. Ocenę pracy dyplomowej od promotora na poziomie niższym niż 4,0 w latach 2022 i 2023 otrzymało tylko 6 studentów spośród 334 absolwentów. Ocena recenzenta poza jednym przypadkiem nie różniła się o więcej niż jeden stopień w stosunku do oceny promotora; na ocenę niższą niż 4,0 oceniono 8 prac. Egzamin dyplomowy na ocenę poniżej 4,0 zdało 6 osób, a dyplom z oceną niższą niż 4,0 otrzymał jedynie 1 absolwent. Średnia ocen z egzaminu to 4,84, a na dyplomie – 4,75. Analiza tematyki prac dyplomowych wskazuje na jej zasadniczą zgodność z dyscypliną wiodącą oraz profilem i poziomem kształcenia. Występują jednak tytuły prac o brzmieniu dość luźno związanym z finansami i rachunkowością i/lub profilem praktycznym, np. „Branża e-commerce – trendy i kierunki rozwoju na przykładzie sytuacji w Polsce”, „Makroekonomiczne uwarunkowania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce”, „Stan i perspektywy rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na przykładzie przedsiębiorstw z województwa świętokrzyskiego”, „Wpływ pandemii COVID-19 na aktywność turystyczną na przykładzie Polski”, „Rebranding jako proces umacniania pozycji banków na przykładzie mBanku SA, Santander Bank Polska SA i Banku Millennium SA” czy „Rynek pracy i cena pracy w województwach mazowieckim i warmińsko-mazurskim w okresie 2019-2021”. Rekomenduje się zadbać, by tytuły i tematyka prac odpowiednio odzwierciedlały ich charakter praktyczny i ścisły związek z kierunkiem studiów.

Rodzaj, forma i metodyka prac dyplomowych, a także formułowane względem nich wymagania są w większości dostosowane do kanonu obowiązującego w zastosowaniach wiedzy z dyscypliny ekonomii i finansów i dyscyplin dodatkowych, a także poziomu i profilu studiów oraz przyjętych efektów uczenia się. Ich dostosowanie do norm, zasad i praktyki w obszarach działalności zawodowej czy gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku jest właściwe. Analiza treści wybranych prac dyplomowych wykazała jednak szereg kwestii wymagających doskonalenia. W niektórych pracach brakowało opisu metodyki badania (cel, ewentualne hipotezy, metody, narzędzia, próba badawcza, okres badania). Niektóre „hipotezy” (szczegółowo wskazane w załączniku) nie posiadały znamion hipotez, a twierdzeń. Występowały błędy w zakresie nomenklatury i merytoryczne, np. „ilość” zamiast „liczba”, „miernik” zamiast „wskaźnik”, „metodologia” zamiast „metodyka” czy zmiana procentowa wyrażona w procentach, a nie w punktach procentowych itp. W niektórych pracach brakowało wniosków sformułowanych na podstawie przeprowadzonego badania, a w literaturze dominowały pozycje sprzed 15-20 lat, przy deficycie pozycji anglojęzycznych. Rekomenduje się w związku z tym opracowanie odpowiednich zasad i wdrożenie nadzoru nad pracami dyplomowymi, ukierunkowanego na zapewnienie prawidłowego poziomu metodycznego i merytorycznego. Analiza treści recenzji prac wykazała, że zdarzają się oceny o bardzo zwięzłym uzasadnieniu, niezawierającym pełnej ewaluacji lub o uzasadnieniu niespójnym względem wystawionej oceny. Rekomenduje się wprowadzić odpowiedni mechanizm prewencyjno-kontrolny, który by zapobiegał takim przypadkom. Studenci kierunku są

autorami publikacji fachowych i naukowych oraz wygłaszają referaty na konferencjach. Uczelnia przedstawiła wykaz tego rodzaju osiągnięć, obejmujący dorobek 20 studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne i umożliwiają prawidłowy dobór kandydatów, a także są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności. Zasady i procedury dyplomowania są w przeważającej mierze trafne i specyficzne, jednak w niepełnym zakresie zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, jak również określają ramowe reguły przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się i postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo jego danych. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz opanowania języka obcego na właściwym poziomie. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych i dyplomowych oraz stawianych im wymagań są jedynie częściowo dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, norm i zasad, jak również w niepełnym zakresie – do wymogów praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Studenci posiadają osiągnięcia w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej właściwych dla kierunku.

Podstawę do zaproponowania oceny „kryterium spełnione częściowo” stanowią następujące nieprawidłowości:

1. Wadliwe określenie standardów wyróżniających pracę licencjacką i magisterską, tj. efektów uczenia się, których osiągnięcie powinno umożliwiać przygotowanie pracy dyplomowej na obu stopniach studiów.
2. Brak zagwarantowania odpowiedniej jakości i obiektywizmu oceny pracy dyplomowej przez recenzenta w wyniku konfliktu interesów, jaki rodzi proponowanie go przez promotora.
3. Uchybienia w procedurze zaliczeń i egzaminów komisyjnych: brak możliwości przeprowadzenia egzaminu komisyjnego w przypadku kwestionowania oceny z egzaminu w terminie podstawowym, udział w komisji nauczyciela, który wystawił ocenę kwestionowaną, oraz brak określenia, że ocena wystawiona przez komisję zastępuje ocenę skutecznie podważoną.
4. Ukierunkowanie przeważającej części analizowanych prac etapowych wyłącznie na weryfikację wiedzy posiadanej przez studenta, bez możliwości oceny stopnia jej rozumienia oraz oceny umiejętności, w tym praktycznych, i kompetencji społecznych; przy jednoczesnym braku innych form weryfikacji efektów uczenia się w ramach danych zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Określić odrębne standardy dla prac licencjackich i prac magisterskich, wskazujące na odmienne efekty uczenia się osiągane przy ich realizacji, specyficzne dla obu stopni studiów.
2. Zagwarantować odpowiednią jakość i obiektywizm oceny pracy dyplomowej przez recenzenta poprzez wprowadzenie prawidłowego systemu jego wyznaczania, tj. bez udziału promotora.
3. Opracować i wdrożyć procedurę zaliczeń i egzaminów komisyjnych, zapewniającą możliwość przeprowadzenia egzaminu komisyjnego w przypadku egzaminu w terminie podstawowym, nieuwzględniającą udziału w komisji nauczyciela, którego ocena jest podważana, oraz wyraźnie wskazującą, że ocena wystawiona przez komisję zastępuje ocenę kwestionowaną.
4. Zastosować odpowiednie do efektów uczenia się metody ich weryfikacji i oceny, w szczególności dotyczące umiejętności praktycznych.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na podstawie dokumentacji udostępnionej przez Uczelnię należy stwierdzić, że w roku akademickim 2022/2023 na kierunku finanse i rachunkowość na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia były prowadzone przez nauczycieli akademickich i praktyków: 3 osoby z tytułem naukowym profesora, 6 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (prof. uczelni), 31 osób ze stopniem doktora (w tym umowa zlecenie - 3 osoby), 13 osób z tytułem zawodowym magistra (w tym umowa zlecenie - 6 osób). Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia zajęcia prowadziły: 3 osoby z tytułem naukowym profesora, 6 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (prof. uczelni), 33 osoby ze stopniem doktora (w tym umowa zlecenie - 3 osoby), 12 osób z tytułem zawodowym magistra (w tym umowa zlecenie - 5 osób). Natomiast w roku akademickim 2022/2023 na kierunku finanse i

rachunkowość, na studiach stacjonarnych drugiego stopnia, zajęcia były prowadzone przez: 2 osoby z tytułem naukowym profesora, 8 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (prof. uczelni), 23 osoby ze stopniem doktora (w tym umowa zlecenie - 1 osoba), 5 osób z tytułem zawodowym magistra (w tym umowa zlecenie - 1 osoba). Z kolei na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia: 1 osoba z tytułem naukowym profesora, 8 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (prof. uczelni), 24 osoby ze stopniem doktora (w tym umowa zlecenie - 1 osoba), 5 osób z tytułem zawodowym magistra (w tym umowa zlecenie - 1 osoba).

Przedstawiona struktura kwalifikacji jest zgodna z wymaganiami przypisywanymi dla profilu praktycznego.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na I i II stopniu posiadają stosunkowo aktualny i udokumentowany dorobek naukowy i/tub doświadczenie zawodowe w zakresie dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek studiów, co umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji praktycznych. Wyrazem aktywności naukowej są publikacje naukowe. W okresie 2018-2022 dorobek naukowy nauczycieli akademickich z dyscyplin: ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, obejmował 255 publikacji w czasopiśmie naukowych, 39 monografii, 136 rozdziałów w monografiach.

Obszary badawcze, na których koncentruje się praca naukowa kadry akademickiej realizującej proces kształcenia to między innymi:

- metody ilościowe na rynku kapitałowym, inżynieria finansowa, zarządzanie finansami przedsiębiorstwa, zarządzanie ryzykiem;
- analiza ekonomiczno-finansowa firmy;
- sprawozdawczość finansowa;
- metody wyceny przedsiębiorstw;
- finanse przedsiębiorstw, podatki;
- gospodarka i finanse jednostek samorządu terytorialnego;
- metody ilościowe oraz ich zastosowania w ekonomii i finansach;
- ubezpieczenia i finanse przedsiębiorstw;
- bankructwa przedsiębiorstw;
- implementacja metod ekonometrycznych i statystycznych w analizie i prognozowaniu zjawisk Gospodarczych;
- odpowiedzialność społeczna przedsiębiorstw.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość uczestniczy w licznych projektach naukowych o zasięgu zarówno krajowym i międzynarodowym. W latach 2018-2023 kadra uczestniczyła i uczestniczy (w roli partnera lub wykonawców) w kilku projektach m.in. „ATHENA” - projekt badawczo-innowacyjny współfinansowany z Programu HORYZONT 2020, „Świątokrzyski Kompas Wiedzy”, który jest finansowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz „Metodyka oceny klimatu inwestycyjnego w gospodarkach przejściowych w okresach istotnych przemian społeczno-gospodarczych, politycznych i prawnych na przykładzie Białorusi” finansowany w ramach współpracy

Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej. Aktywność naukowa jest odzwierciedlona również w udziałach w konferencjach krajowych i międzynarodowych, w tym również jako organizatorzy lub współorganizatorzy.

Kwalifikacje zdobyte poza Uczelnią są adekwatne do specyfiki prowadzonych zajęć przez nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, co z kolei umożliwia praktyczne kształcenie studentów na ocenianym kierunku studiów. Przykładem są zdobyte kwalifikacje, pełnione funkcje w organach publicznych, przedsiębiorstwach, instytucjach w tym m.in. : członek i przewodniczący Rad Nadzorczych spółek z o.o.; członek zarządu Naczelnej Organizacji Technicznej, członek zwyczajny Stowarzyszenia Księgowych w Polsce; Wiceprezes Zarządu biura rachunkowego: Specjalista ds. Analityki i Kontroli Finansowej; Specjalista ds. kadr i płac w Stowarzyszeniu, Analityk KYC, Certyfikowany Project Manager, adwokat, radca prawny, biegły rewident, audytor zewnętrzny.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć. Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć. Generalnie jednemu wykładowcy powierzane są średnio 2-3 zajęcia.

Realizacja zajęć w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest, na bieżąco kontrolowana i oceniana, zgodnie z Zarządzeniem Rektora 143/2022 (w sprawie wprowadzenia wzorów ankiet wykorzystywanych w ogólnouniwersyteckich badaniach ankietowych w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, zarządzenia wcześniejsze 166/2020, 163/2020, 70/2021, 144/2021) oraz z procedurą (Procedura ogólnouniwersyteckich badań ankietowych - WSZJK-W/5). Ocena przeprowadzana jest przez przełożonych oraz studentów. Wyniki ankiet wykorzystywane są w okresowej ocenie pracowników (są omawiane), polityce awansowej, systemie nagradzania nauczycieli oraz przy obsadzie zajęć dydaktycznych. Dziekan wykorzystuje wnioski z ankiet również w celu zapobiegania nieprawidłowościom w systemie kształcenia i doskonalenia WSZJK. Osoby prowadzące zajęcia podlegają hospitacjom. Hospitacje zajęć dydaktycznych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę są prowadzone co najmniej raz w cyklu oceny nauczyciela, a osób zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych – raz na dwa lata.

Polityka kadrowa stwarza warunki pracy stymulujące i motywujące (nagrody i wyróżnienia, możliwość uczestniczenia w szkoleniach) członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia.

W zakresie rozwiązywania konfliktów a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszania bezpieczeństwa jak również wszelkich form dyskryminacji- sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem określa Procedura rozpatrywania skarg, rozwiązywania sytuacji konfliktowych przeciwdziałania dyskryminacji i zachowaniem przemocowym. Na uczelni wprowadzono również Plan Równości Płci, zgodnie z Zarządzeniem Rektora 40/2022. Zarówno pracownicy jak i studenci mają możliwość skorzystania ze wsparcia psychologicznego.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dorobek naukowy, kompetencje dydaktyczne oraz kompetencje praktyczne osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa. Liczba godzin zajęć prowadzonych na kierunku, przez nauczycieli akademickich zatrudnionych

w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, spełnia ustawowy wymóg. Kompetencje naukowo - dydaktyczne i zawodowe nauczycieli akademickich i innych osób realizujących zajęcia znajdują odzwierciedlenie w dorobku naukowym oraz doświadczeniu zawodowym. Polityka kadrowa wdrażana przez władze zawiera transparentne procedury zatrudniania, motywowania, przeglądu i weryfikacji kadry. System oceny pracowników nie budzi zastrzeżeń. Nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie zarówno przez przełożonych, jak i przez studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Kształcenie studentów ocenianego kierunku finanse i rachunkowość realizowane jest w kompleksie budynków stanowiących bazę dydaktyczną Wydziału Prawa i Nauk Społecznych, który mieści się przy ulicy Uniwersyteckiej 15 w Kielcach. W skład bazy dydaktycznej Wydziału Prawa i Nauk Społecznych wchodzi: sale wykładowe, sale ćwiczeniowe, sale komputerowe, przestrzeń przeznaczona na rekreację. W bieżącym roku akademickim oddano do użytkowania na Wydziale dwie nowe pracownie komputerowe każda po 14 komputerów w ramach projektu „AKCELERATOR Rozwoju Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach”. Infrastruktura obejmuje łącznie 10 249,51 m² powierzchni użytkowej, która przeznaczona jest na pracę naukowo-dydaktyczną. Baza dydaktyczna dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zajęcia z Wychowania Fizycznego odbywają się w Centrum Rehabilitacji i Sportu- budynek o pow. użytkowej 2855 m², natomiast zajęcia z języków obcych w Centrum Języków Obcych - powierzchnia 4746 m².

Uczelnia zapewnia dostęp do zasobów informatycznych, w tym dostęp do sieci bezprzewodowej. w Uczelni i w akademikach bezpłatny dostęp do Internetu umożliwia bezprzewodowa sieć EDUROM. Studenci mają dostęp do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów, mogą korzystać z programu Statistica oraz wersji demo programów wykorzystywanych do

zajęć z rachunkowości (Stage). Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia, jest połączona z innymi systemami uczelnianymi, dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

Sal dydaktyczne wyposażone są w komputery i rzutniki multimedialne, ekrany, w niektórych salach znajdują się tablice interaktywne. Sale laboratoryjne wyposażone są w komputery i oprogramowanie. Sale audytoryjne wyposażone są w komputery, ekrany, rzutniki multimedialne tablice multimedialne / tablice ceramiczne oraz rolety zaciemniające oraz nagłośnienie. Sale dydaktyczne, laboratoria naukowe oraz ich wyposażenie zgodne są z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku (specyfikacja sal została załączona do raportu samooceny) a infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane.

Przegląd sal dydaktycznych dokonywany jest raz do roku przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego doskonalenie wyposażenia sal dydaktycznych odbywa się w sposób ciągły w zależności od zgłaszanych przez pracowników potrzeb. Studenci dokonują oceny infrastruktury jako jednego z elementów wsparcia oferowanego w całym cyklu kształcenia. Ankietę tą wypełnia na koniec cyklu kształcenia (Zarządzenie Rektora 144/2021, załącznik 4).

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza, specjalistyczne oprogramowanie są nowoczesne oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie itp. są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Indywidualizacja procesu kształcenia w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami w Uczelni obejmuje rozwiązania instytucjonalne oraz ułatwienia techniczne. W Uniwersytecie działa Uniwersyteckie Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami to windy, platformy jezdne schodowe, bezpośredni podjazd z poziomu parkingu do windy dla osób z niepełnosprawnościami, miejsca parkingowe, wydzielone i dostosowane łazienki na każdym piętrze budynku.

Biblioteka mieści się w gmachu wybudowanym na terenie „B” Campusu Uczelnianego, przy ulicy Uniwersyteckiej 19, usytuowanym w kompleksie innych obiektów dydaktycznych. Powierzchnia użytkowa Biblioteki 6961,6 m². Monitorowanie i doskonalenie bazy władze biblioteki dokonują w sposób ciągły. Nauczyciele akademicy zgłaszają za pomocą formularza literaturę niezbędną do realizowania procesu uczenia.

W bibliotece istnieje szereg udogodnień dla studentów i pracowników. W budynku biblioteki znajdują się dwa urządzenia „selfcheck” w celu umożliwienia zamawiania i zwrotu książek przez czytelników o

dowolnej, dogodnej im porze. Czyelnicy Biblioteki mają do dyspozycji trzy skanery Zeutschel Zeta (tzw. ekologiczne ksero), za pomocą których samodzielnie, szybko wykonają skan potrzebnego materiału i zapiszą go w postaci pliku PDF czy JPEG na własnym nośniku pamięci USB. W bibliotece znajdują się dźwiękoszczelne pomieszczenia do pracy indywidualnej oraz grupowej. Czyelnicy mają możliwość pracy w przestrzeni wolnego dostępu wyposażonej w komputery podłączone do sieci Internet. Komputery pracują pod kontrolą systemu Windows 10, posiadają oprogramowanie MS Office, Statistica i są chronione przez zaawansowany pakiet bezpieczeństwa. W Bibliotece dla czytelników dostępnych są 52 stanowiska komputerowe, 6 tabletów oraz specjalistyczne stanowiska komputerowe dla osób z niepełnosprawnościami dostępne w pracowni wsparcia informatycznego dla studentów z niepełnosprawnościami. Wychodząc naprzeciw potrzebom osób niewidomych i słabowidzących, budynek Biblioteki został wyposażony w system udźwiękowienia przestrzeni: w strategicznych pomieszczeniach zostały rozmieszczone płytki/etykiety dźwiękowzbudalne RFID. Zawierają one elementy wzbudzające impuls odtwarzający w pilocie nagrane informacje w formie dźwiękowej, ułatwiające orientację przestrzenną osób z głębokim uszkodzeniem wzroku. Zasoby biblioteczne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z zasobów.

Biblioteka oferuje również dostęp online do baz naukowych i literatury, również zdalnie poprzez VPN (Virtual Private Network). W budynku Biblioteki działa sieć Wi-Fi (Eduroam). Dla kierunku finanse i rachunkowość biblioteka posiada w wersji drukowanej: 4 223 tytuły wydawnictw zwartych (tj. 5789 egzemplarzy) oraz 35 tytułów czasopism. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć. Obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Zasoby biblioteczne dostępne są tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej.

Studenci mają dostęp do materiałów dydaktycznych zamieszczonych na platformie e-learningowej. Dla studentów z niepełnosprawnościami w tym słabowidzących lub niedowidzących, istnieje możliwość przygotowania materiałów w systemie Braille'a.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Zapewniony jest udział nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, przedstawicieli kół naukowych w okresowych przeglądach a wyniki tych przeglądów stanowią podstawę do rozwoju i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku finanse i rachunkowość infrastruktura jest stale unowocześniana obejmuje to wyposażenie sal laboratoryjnych oraz dostęp do zasobów bibliotecznych i specjalistycznego oprogramowania. Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach zapewnia studentom kierunku nowoczesną bazę dydaktyczną, dobrze dostosowaną pod względem technicznym i informatycznym do potrzeb procesu nauczania i uczenia się. Dotyczy to również infrastruktury wykorzystywanej w kształceniu na odległość. Zasoby Biblioteki (zarówno tradycyjne, jak i cyfrowe) są adekwatne do potrzeb kierunku. Budynki Uczelni zostały dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i są zgodne z wymogami BHP. Infrastruktura podlega okresowym przeglądom, z uwzględnieniem opinii kadry dydaktycznej oraz studentów i jest sukcesywnie doskonalona.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Działalność instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którym Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość, jest zgodna z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Zasięg współpracy koncentruje się głównie na mieście Kielce i regionie, a jej zakres jest zróżnicowany, głównie skupiony na oferowaniu miejsc praktyk zawodowych dla studentów oraz współpracy w zakresie doskonalenia programu studiów.

Z analizy zasięgu działalności podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego wynika, że studenci ocenianego kierunku mają możliwość nabycia wiedzy i umiejętności pożądanych na lokalnym rynku pracy. Zakres funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji, z którymi współpracuje Uczelnia w ramach kierunku finanse i rachunkowość odzwierciedla misję Uczelni, realizowaną koncepcję kształcenia i nadaje kształt zakładanym celom związanym z potrzebami regionalnej gospodarki. Podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego (przedsiębiorstwa i instytucje), z którymi współpracuje oceniany kierunek, reprezentują zróżnicowane spektrum działalności sektora publicznego, prywatnego i społecznego wraz z rozbudowaną współpracą międzysektorową. Należy przywołać takie podmioty, jak biura rachunkowe, czy kancelarie doradztwa podatkowego.

Władze Uczelni podpisały umowy o stałej współpracy obejmujące zróżnicowany i kompleksowy jej zakres. Umowy zawierają m.in. zapisy odnoszące się do opiniowania programów i planów studiów, co przekłada się na realny wpływ konkretnych podmiotów na kształtowanie sylwetki absolwenta ocenianego kierunku. Ten rodzaj współpracy potwierdzony został dokumentami w formie pisemnych opinii, ocen oraz zgłaszanych propozycji przedstawionymi do wglądu zespołu oceniającego.

Zgodnie z WSZJK przed przedłożeniem propozycji programu studiów do zatwierdzenia przez Senat Uczelni, program studiów jest co roku przedkładany interesariuszom zewnętrznym do analizy i zaopiniowania.

Wiodące obszary współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym, to przede wszystkim realizacja praktyk zawodowych, wizyty studyjne m.in. w administracji publicznej – Miasto Kielce, angażowanie praktyków do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Studenci ocenianego kierunku określili, że realizacja praktyk jest największym obszarem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w sferze ustalania programów, celów i efektów, jakie powinni osiągnąć praktykanci, a następnie przyszli absolwenci ocenianego kierunku. Proces wymiany poglądów i możliwości, poszukiwanie najbardziej pożądanych cech, kompetencji oraz kwalifikacji pracowników dokonuje się najczęściej w trakcie nieformalnych rozmów, hospitacji lub podsumowań praktyk.

Przydatność i skuteczność praktyk w procesie dydaktyki została potwierdzona przez studentów, podczas spotkania z zespołem oceniającym. Wśród pracodawców obecnych na spotkaniu zespołu oceniającego z otoczeniem społeczno-gospodarczym byli absolwenci Uczelni i kadra dydaktyczna prowadząca własne przedsiębiorstwa.

Podczas wizytacji nie zidentyfikowano prac etapowych oraz dyplomowych, które byłyby wynikiem współpracy Uczelni z przedsiębiorcami lub powstawały na zlecenie pracodawców. Rekomenduje się umożliwienie pracodawcom zlecenie zapotrzebowania na prace dyplomowe, odpowiadające konkretnym problemom badawczym.

Uczelnia zawarła porozumienia z wieloma sygnatariuszami, obrazujące działanie partnerstwa lokalnego na rzecz promocji mobilności zawodowej na rynku pracy. Dzięki temu Uczelnia może w ciągły sposób monitorować potrzeby rynku pracy i aktualną ofertę zatrudnienia oraz doskonalić i poszerzać kwalifikacje zawodowe oraz kompetencje studentów. Współpraca ta umożliwia wymianę doświadczeń, a także dokonywanie analiz podmiotów odpowiedzialnych za lokalny rynek pracy.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zwrócili uwagę, że głównymi kompetencjami cechującymi absolwenta, który potrafi się dobrze odnaleźć na rynku pracy są głównie kompetencje miękkie: praca zespołowa, dążenie do celu, umiejętność analizowania i wyciągania wniosków, radzenie ze stresem. W zakresie praktycznych umiejętności nabywanych w trakcie studiów na kierunku finanse

i rachunkowość, istnieje niedosyt w odniesieniu do poziomu wyspecjalizowania. Brakuje specjalistów w rachunkowości i księgowości dedykowanej dla organizacji pozarządowych (NGO), jednostek samorządu terytorialnego (JST), centrów usług wspólnych (CUW), wspólnot mieszkaniowych. Niedoceniane są formy uproszczone księgowości przy prawie całkowitym kształceniu w oparciu o księgi handlowe, a 90% podmiotów z sektora MŚP korzysta z książki przychodów i rozchodów (KPiR). Pracodawcy zgłaszali potrzebę umieszczenia zagadnień w programie studiów. **Rekomenduje się** włączenie do programu studiów (sylabusów przedmiotów) zagadnienia związane z powyższymi obszarami. **Rekomenduje się** współpracę Uczelni/ kierunku z otoczeniem, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zwrócili uwagę na wartości dodane wynikające z możliwości szerszego stosowania pryncypiów kształcenia dualnego. Zostało zasygnalizowane, że nie ma programów, po ukończeniu których studenci mogą podejść do egzaminu państwowego. Podpisanie przez Uczelnię np. umowy z Krajową Radą Doradców Podatkowych czy z Polską Izbą Biegłych Rewidentów wzmocniłoby jakość kształcenia i umożliwiło studentom uzyskiwanie uprawnień państwowych.

Długotrwała współpraca Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwia właściwą selekcję i dobór podmiotów, z którymi współpracuje oceniany kierunek, pozwala zorganizować zestawienie kilkudziesięciu pracodawców - przedsiębiorców, którzy są w stanie zagwarantować studentom należyty przebieg realizacji programu praktyk. Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się przez cały proces kształcenia, uwzględniając wymiar doradztwa zawodowego, wchodzenia studenta na rynek pracy, a zwieńczona jest monitoringiem losów absolwentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warto zwrócić uwagę na różnorodne i liczne zestawienie podmiotów i instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie ocenianego kierunku. Podmioty sektora publicznego, prywatnego i społecznego, posiadające heterogeniczne struktury zatrudnienia umożliwiają praktykantom autentyczność poznania rynku pracy. Kształcenie, którego celem jest zapewnienie dostępu do kadr na lokalnym i regionalnym rynku pracy sprawiło, że długotrwałe partnerstwo z przedsiębiorstwami jest właściwie prowadzone, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom zarówno studentów, jak i pracodawców. Obszar i działania podmiotów, z którymi współpracują władze ocenianego kierunku, umożliwiają kształcenie studenta i kształtowanie sylwetki absolwenta dobrze poruszającego się w realiach rynku pracy, zgodnie z przyjętymi celami kształcenia. Intencją niektórych interesariuszy, przyjmujących studenta na praktyki zawodowe, jest stworzenie zasobów kadrowych pod konkretne stanowiska w swoim podmiocie. Opiniowanie przez interesariuszy zewnętrznych,

programów i planów studiów, odbywanie praktyk zawodowych, wizyt studyjnych oraz kooperacja Władz Uczelni z podmiotami odpowiedzialnymi za profilowanie lokalnego i regionalnego rynku pracy, zawierających jego pogłębione analizy, pozwalają na ciągły monitoring i modyfikacje programu studiów i zakładanych efektów uczenia się. Umożliwiają kreowanie sylwetki absolwenta pożądanego na rynku pracy. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest dobra i daje wymierne efekty w procesie nauczania. Rozpiętość organizacyjna przedsiębiorstw i instytucji, z którymi współpracują władze ocenianego kierunku umożliwia niezwłoczne reagowanie na zmiany zachodzące na rynku pracy. Pozwala także na właściwy wybór miejsc odbywania praktyk, racjonalnych ram współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wspólnego ustalania efektów uczenia się. Ankiety wśród studentów i pracodawców połączone z badaniami losów absolwentów i uzupełnione o opinie otoczenia społeczno-gospodarczego na temat jakości kształcenia dają perspektywę dopasowania treści programu dydaktycznego, który jest adekwatny do potrzeb zmieniającego się rynku pracy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach następuje zgodnie z misją uniwersytetu (Misja Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach Załącznik nr 1 do uchwały nr 1/2021).

Prowadzone są działania w zakresie nawiązywania nowych i rozwijania dotychczasowych kontaktów z ośrodkami zagranicznymi. W ramach współpracy zagranicznej Uczelnia stwarza możliwości m.in. kształcenia kadry naukowej i dydaktycznej, wymiany pracowników w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów. Współpraca ta dotyczy zarówno grupy nauczycieli akademickich, jak również studentów.

Uczelnia jest beneficjentem programu Erasmus+. Poszerzana jest sukcesywnie oferta mobilności (obecnie 32 umowy bilateralne) dla pracowników i studentów. Na kierunku finanse i rachunkowość w trybie ciągłym podpisywane są umowy bilateralne w ramach programu Erasmus plus. W ostatnich latach podpisano umowy m.in. z: International Slavic University Macedonia, Nisatasi Universitesi Turcja, Universidad de Leon, Vilniaus Universitetas Litwa, Alexander College Cypr, Zilinska Unverzita Zilina. W programie Erasmus+ możliwy jest wyjazd na studia i praktykę za granicę więcej niż jeden raz, na okres nieprzekraczający 12 miesięcy na każdym cyklu studiów (licencjackich, magisterskich). W latach 2018- 2023 wyjechało 7 studentów kierunku finanse i rachunkowości. Uczelnia stwarza możliwość przyjazdu studentom w ramach programu Erasmus plus oferując 11 zajęć w tym m. in.: *Risk in business, Microeconomics, International finance, Financial markets*. W ramach programu Erasmus plus przyjechał 1 student. Rekomenduje się zintensyfikowanie działań prowadzących do zwiększenia liczby przyjeżdżających studentów.

W wymianie międzynarodowej zaangażowani są również nauczyciele akademicki Katedry Ekonomii i Finansów. W latach 2018-2023 odnotowano 12 wyjazdów w ramach programu Erasmus plus i 9 przyjazdów wykładowców z zagranicy.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość realizują szereg aktywności związanych z umiędzynarodowieniem tj. realizacja projektów międzynarodowych i działań w ich ramach. m.in.: ATHENA - Implementing gender equality plans to unlock research potential of RPOs and RFOs in Europe; FINANCEn_LAB, Digital Simulator for Entrepreneurial Finance; „Matches MATches - Towards the ModernisATion of Higher Education InstitutionS in Uzbekistan; E+DIETing LAB, Digital Lab for Education in Dietetics combining Experiential Learning and Community Service.

Pracownicy należą do organizacji i stowarzyszeń międzynarodowych jak np. The European Society of History of Economic Thought) oraz The European Regional Science Association Sekcja Polska (dr Wojciech Pietrowski). Biorą udział w szkoleniach zagranicznych, w Forum on the Future of Learning, European Commission, Brussels, Train the Trainers, HEInnovate, European Commission, OECD, Brussels.

W celu podniesienia kompetencji językowych, Pracownicy uczestniczyli w projekcie Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach „AKCELERATOR Rozwoju Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ważnym elementem kształcenia z punktu widzenia umiędzynarodowienia jest znajomość języka biznesowego dla studentów kierunku finanse i rachunkowość. W programie studiów, na każdym roku, przewidziane są zajęcia w języku angielskim w ilości 15 godzin, w ramach konkretnego przedmiotu. Dzięki temu student ucząc się treści merytorycznych z danego przedmiotu specjalistycznego ma szansę poznać również terminologię adekwatną do fachowych pojęć, wynikających z treści programowych tego przedmiotu.

Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia w ramach oceny pracowniczej, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia. W ocenie tej działalność międzynarodowa jest punktowana wyżej niż działalność krajowa.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia na kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Uczelnia oferuje studentom możliwości podnoszenia kompetencji językowych, zarówno w obszarze programu studiów, poprzez dodatkowe zajęcia językowe, jak i specjalistyczne wykłady zagranicznych naukowców. Również w obszarze aktywności międzynarodowej studentów i nauczycieli akademickich Uczelnia stwarza możliwości wyjazdów w ramach programów mobilności

zagranicznej Erasmus+ oraz umów bilateralnych. Dbłość Uczelni o podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia wyraża się także w realizacji projektów międzynarodowych. Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego wsparcie studentów w procesie uczenia się ma charakter systemowy. Nauczyciele akademicki przeprowadzają konsultacje minimum raz w tygodniu, a dodatkowo w przypadku prośby ze strony studentów częściej. Celem przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy, mogą partycypować w praktykach uzgadnianych z otoczeniem zewnętrznym, przez Akademicki Biuro Karier. Dodatkowo owo Biuro organizuje również warsztaty praktyczne, mające na celu poszerzenie kompetencji miękkich, związanych z przygotowywaniem CV czy doradztwa zawodowego oraz aktywnie działa celem pozyskiwania dla studentów ofert pracy.

Studenci posiadający chęć rozwoju w kierunku naukowym, mają zapewnione wsparcie ze strony Uniwersytetu, celem prowadzenia działalności naukowej. Osobami kontaktowymi i wsparciem dla takich studentów są prowadzący, którzy w przypadku wykazania zainteresowania danym zagadnieniem wspierają ich merytorycznie pozwalając im na zrealizowanie danego pomysłu. Studentom zapewnia się również dostęp do praktyków wspierających ich w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy.

Na Uczelni studenci wybitni mają zapewnione wsparcie w rozwoju w sposób kompleksowy. Mogą oni występować o stypendium Rektora, a ponadto Uczelnia zapewnia im wsparcie w występowaniu o granty czy stypendia finansowane przez podmioty zewnętrzne. Najlepsi studenci po ukończeniu kierunku zostają wpisani do Złotej Księgi Absolwentów.

Uniwersytet Jana Kochanowskiego wspiera działalność studencką. Uczelnia zapewnia organizacjom studenckim zaplecze finansowe i techniczne niezbędne do działania. Na uczelni funkcjonuje Akademicki Związek Sportowy, a dodatkowe aktywności fizyczne organizuje Uniwersyteckie Centrum Sportu. Na ocenianym kierunku działa dedykowane koło naukowe. W ramach działań uczelni jego członkowie mogą partycypować w konferencjach czy ubiegać się o dofinansowania na wydanie monografii.

Na ocenianym kierunku wsparcie jest dostosowane do potrzeb różnorodnych grup studentów. Osoby w trudnej sytuacji życiowej mogą ubiegać się o stypendium socjalne oraz zapomogę, ponadto mogą występować o indywidualny tok nauczania. Osoby z niepełnosprawnościami mogą otrzymać wsparcie

w postaci asystenta wspierającego przy czynnościach związanych z nauką, których nie są w stanie samodzielnie wykonać. W bibliotece mogą skorzystać z dedykowanego stanowiska ze specjalistycznym sprzętem oraz oprogramowaniem. W przypadku problemów związanych ze studiowaniem osoby z niepełnosprawnością, mogą skierować się do Uniwersyteckiego Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Studenci z niepełnosprawnościami mogą również korzystać z wypożyczalni sprzętu, w przypadku, gdyby potrzebowali sprzętu dostosowanego do ich potrzeb oraz nieodpłatnie korzystać z kopiowania notatek i innych materiałów dydaktycznych.

Na ocenianym kierunku istnieje przejrzysty system zgłaszania skarg i ich rozpatrywania, a na samej Uczelni funkcjonuje stosowna procedura w tym zakresie. Osobami kompetentnymi za ich rozpatrywanie są Rektor, Prorektor ds. Studenckich i Dziekani. Studenci składają stosowne skargi w sekretariacie osoby, do której kierują odpowiedni wniosek. Na Uniwersytecie aktywnie promuje się działania edukacyjne z zakresu prewencji przemocy i dyskryminacji. Funkcjonuje stosowna instrukcja, jasno określająca ścieżki działania w przypadku wystąpienia niedozwolonego zachowania. W przypadku wystąpienia konfliktu właściwym do zgłoszenia jest Samorząd Studencki bądź starosta roku, który stosowną sprawę przekazuje do Władz Wydziału. Do dyspozycji studentów jest również psycholog dostępny w ramach indywidualnych konsultacji.

Kompetencje kadry wspierającej pomagają w procesie uczenia się. Kadra administracyjna regularnie podnosi swoje umiejętności, poprzez szkolenia z programów zewnętrznych, takich jak POWER. Ponadto czynnie partycypuje w szkoleniach organizowanych z zakresu obsługi studentów z niepełnosprawnościami czy studentami zagranicznymi.

Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie Samorząd Studencki, oraz zapewnia mu czynną partycypację w jej działaniach. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego zasiadają w organach kolegialnych Uczelni, mając wpływ na decyzję przez nią podejmowane. Na poziomie Wydziału przedstawiciele studentów zasiadają w gremiach kolegialnych, gdzie czynnie partycypują w zakresie działań podejmowanych na rzecz jakości kształcenia. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego oprócz realizacji projektów, są czynnie angażowane m.in. w rozwiązywanie sporów pomiędzy prowadzącymi a studentami. Przedstawiciele studentów zasiadają również w komisji stypendialnej, gdzie stanowią minimum połowę członków składu komisji.

Na Uczelni prowadzony jest monitoring systemu wsparcia. Uczelnia na bieżąco weryfikuje potrzeby w zakresie dostosowania programu studiów do oczekiwań studentów. Rokrocznie przeprowadzana jest pełna ankieta ewaluacyjna w zakresie oceny działalności Uczelni na różnych płaszczyznach takich jak kształcenie czy praca administracji. Oceny z ankiet wykorzystywane są w ewaluacji pracowników i poprawie standardów działania na UJK.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego wsparcie studentów w procesie uczenia się ma charakter systemowy. Studenci mają zapewnione niezbędne wsparcie ze strony Uniwersytetu, celem wsparcia w wejściu na rynek pracy. Na Uczelni studenci wybitni mają zapewnione wsparcie w rozwoju w sposób kompleksowy. Wsparcie jest dostosowane do potrzeb różnorodnych grup studentów. Na ocenianym kierunku istnieje przejrzysty system zgłaszania skarg i ich rozpatrywania, a na samej Uczelni funkcjonuje stosowna procedura w tym zakresie. Kompetencje kadry wspierającej pomagają w procesie uczenia się. Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie Samorząd Studencki, oraz zapewnia mu czynną partycypację w jej działaniach. Na Uczelni prowadzony jest monitoring systemu wsparcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach, informacja o studiach zapewniona jest dla szerokiego grona odbiorców, bez względu na miejsce czas bądź używany przez odbiorcę sprzęt. Strona internetowa Uniwersytetu dostosowana jest do potrzeb różnych odbiorców. Posiada ona możliwość zmiany języka (do wyboru angielski i ukraiński). Można również ją dostosować do potrzeb osób niedowidzących lub słabowidzących poprzez stosowne powiększenie tekstu. Uczelnia posiada zróżnicowane kanały informacyjne takie jak facebook, youtube czy platforma X (dawniej twitter). Informacje zawarte na Biuletynie Informacji Publicznej są aktualne,

Dane udostępnione na stronach Uniwersytetu pozwalają na uzyskanie informacji o celu kształcenia, warunkach przyjęcia na studia, kalendarzu procesu przyjęć na studia, program studiów. Kandydat na studia wszelkie niezbędne informacje jest w stanie znaleźć w dedykowanej zakładce na stronie Uniwersytetu przeznaczonej dla osób zastanawiających się nad podjęciem studiów na UJK.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	Tak
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	Tak
3.	Zasady rekrutacji	Tak
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	Tak
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	Tak
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	Tak
7.	Aktualne programy studiów	Tak
8.	Sylabusy	Tak

9.	Kompletność sylabusów	Tak
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	Tak
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	Tak
12.	Erasmus	Tak
13.	Most	Tak
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	Tak
15.	Harmonogram zajęć	Tak
16.	Regulamin studiów	Tak
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	Tak
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	Tak
19.	Biuro Karier	Tak
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	Tak
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	Tak

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach, informacja o studiach zapewniona jest dla szerokiego grona odbiorców, bez względu na miejsce czas bądź używany przez odbiorcę sprzęt. Dane udostępnione na stronach Uniwersytetu pozwalają na uzyskanie informacji o celu kształcenia, warunkach przyjęcia na studia, kalendarzu procesu przyjęć na studia, program studiów. Prowadzony jest bieżący monitoring w zakresie udostępnianych informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem studiów na poziomie wydziału sprawują: Dziekan, Prodziekan ds. kształcenia, Dyrektor Katedry Ekonomii i Finansów, Zastępca Dyrektora ds. kształcenia.

Działania w zakresie doskonalenia jakości kształcenia oraz nadzoru określono w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia. Odnosi się on do wszystkich etapów i aspektów procesu kształcenia, obejmuje działania na rzecz doskonalenia programów studiów, uwzględnia w szczególności sposób weryfikowania efektów uczenia się na wszystkich kierunkach, formach i poziomach studiów wyższych, uwzględnia ocenę realizacji zakładanych efektów uczenia się, uwzględnia oceny dokonywane przez studentów i absolwentów studiów po zakończeniu danego cyklu kształcenia, uwzględnia opinie nauczycieli akademickich oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, uwzględnia wnioski z monitorowania karier zawodowych absolwentów Uczelni, uwzględnia potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.

Powołany przez Dziekana Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dla kierunku finanse i rachunkowość bierze udział w procesie zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku poprzez: zatwierdzenie listy promotorów spoza katedry, przygotowanie nowych programów studiów z uwzględnieniem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, wyników monitorowania karier absolwentów, zakładanych efektów uczenia się, analizę programów studiów pod kątem oceny efektów uczenia się, stanowiącą podstawę ich doskonalenia; analizę kart przedmiotów uwzględniającą dobór metod, dobór literatury, określenie wymagań wstępnych, nakład pracy własnej studenta, punkty ECTS, odniesienie efektów przedmiotowych do kierunkowych, adekwatność metod weryfikacji efektów uczenia się i sposobu oceniania; analizę zgodności tematów prac dyplomowych z kierunkiem studiów; analizę wybranych prac etapowych; analizę wybranych prac dyplomowych. Zebrania Zespołu odbywają się cyklicznie co miesiąc.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Zadania i odpowiedzialność w zakresie programu studiów wynikają z Zarządzenia nr 113/2019 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 4 listopada 2019 r. (ze zmianami) w sprawie określenia szczegółowych zadań Uniwersyteckiej Komisji ds. Kształcenia, wydziałowych komisji ds. kształcenia/ komisji ds. kształcenia w filiach oraz zespołów działających na poziomie uczelni i wydziałów/ filii w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

W procesie kształcenia wykorzystywane są innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna oraz różnorodne aktywizujące metody kształcenia (warsztaty oparte na metodach projektowych, case study, rozwiązywanie problemów praktycznych, wykorzystanie technik multimedialnych, nauczanie wspomagane komputerowo, praca w grupach, blended learning, twórcze rozwiązywanie problemów), istotną rolę odgrywają zajęcia z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu czy oprogramowania. Analiza sylabusów i przeprowadzone hospitacje wybranych zajęć wskazują, że założenia te są realizowane. Program studiów obejmuje także e-learning synchroniczny i asynchroniczny, metody oglądowe, metody problemowe, metody asymilacji wiedzy, metody poszukujące, metody eksponujące, gry symulacyjne, metodę sytuacyjną i in.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Monitoring programów studiów odbywa się na kilku poziomach: każdego roku programy studiów są poddawane analizie przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który sprawdza aktualność treści oraz literatury w kartach przedmiotów oraz we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi analizują harmonogram studiów (plan zajęć) pod kątem przydatności przedmiotów w pracy zawodowej; na

poziomie Wydziału monitoring jakości kształcenia prowadzony jest w ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia – Zespół ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia (ZEJKW), który dokonuje w każdym roku akademickim analizy i oceny: programów kształcenia wraz z kartami przedmiotów; porozumień dotyczących praktyk zawodowych; protokołów z posiedzeń Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia; realizacji hospitacji zajęć dydaktycznych; dyscypliny odbywania zajęć dydaktycznych; udostępnienie opisu sylwetki absolwenta zgodnej ze specjalnością. Na Wydziale dokonywany jest systematycznie proces monitorowania struktury ocen, który przyczynia się do stałej poprawy jakości procesu dydaktycznego oraz weryfikacji treści i efektów uczenia się. Przeprowadzany jest on poprzez analizę ocen prac etapowych, zaliczeniowych, egzaminacyjnych w trakcie studiów, ocenę praktyk oraz ocenę procesu dyplomowania. W ramach monitorowania realizacji programu studiów przeprowadzane są również ankiety wśród studentów. Ankiety studenckie uwzględniają jakość zajęć realizowanych w formie e-learningu, kontakt z prowadzącym i gotowość prowadzącego do udzielania dodatkowych wyjaśnień, określenie wymagań wobec studentów oraz zasad oceniania, prowadzenie zajęć zgodnie z kartą przedmiotu, sposób prowadzenia zajęć i in. Hospitacje jako narzędzie monitorowania jakości kształcenia obejmują ocenę zgodności tematu zajęć z programem określonym w kartach przedmiotu, poprawność merytoryczną prowadzonych zajęć, poprawność organizacji i konstrukcji zajęć, adekwatność doboru wykorzystanych pomocy naukowo-dydaktycznych, aktywizację studentów w procesie kształcenia, adekwatność doboru metod do realizacji zakładanych efektów kształcenia. Można zatem stwierdzić, że systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu (choć nie były wystarczające by niwelować nieprawidłowości wskazane w kryterium 1 i 3). Z każdej oceny danego kierunku sporządzany jest raport zawierający uwagi, które są przedstawiane podczas posiedzenia WKK. Na poszczególnych etapach przygotowywań programów studiów, zarówno podczas tworzenia nowego kierunku, jak również modyfikacji (aktualizacji) istniejących już programów uczestniczą interesariusze zewnętrznymi. Przy nowo przygotowywanych kierunkach zaproponowane przedmioty wraz z liczbą godzin oraz formą zajęć opiniowane są przez przedstawicieli rynku pracy. Interesariusze zewnętrznymi wchodzi w skład Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia oraz Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie. Obecna ocena jest kolejną oceną programową PKA.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku, a także sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad

kierunkiem, określone zostały w sposób przejrzysty. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów, oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. W ocenie tej biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku). Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.
9. Uchwała nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego

Dzień 1 wizytacji (data)		
Godz.	Opis zdarzenia	Uczestnicy spotkania po stronie PKA (skład zespołu oceniającego podany powyżej)
		Przedstawiciele Uczelni (proszę wypełnić tabelę zgodnie z informacjami dotyczącymi poszczególnych spotkań)
8:00	Połączenie się zespołu przed dołączeniem Władz Uczelni.	zespół oceniający PKA